

Kvartalsrapport

Regnskap 4. kvartal 2015

Innholdsfortegnelse

Nøkkeltall.....	1
Nøkkeltall EK bevis.....	2
Kvartalsrapport.....	3
Resultatregnskap.....	15
Balanse.....	16
Endringer i egenkapitalen.....	17
Eierbrøk.....	17
Kontantstrømanalyse.....	18
Resultater fra kvartalsregnskapene.....	19
Noter	
1 – Regnskapsprinsipper.....	20
2 – Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger.....	20
3 – Endring i konsernstruktur.....	20
4 – Segmentinformasjon.....	21
5 – Kapitaldekning.....	22
6 – Misligholdte og tapsutsatte engasjementer.....	23
7 – Bokførte tap.....	23
8 – Tap fordelt på sektor og næring.....	24
9 – Utlån fordelt på sektor og næring.....	25
10 – SpareBank 1 Boligkreditt - likviditetsfasilitet.....	26
11 – Investeringer i obligasjoner.....	26
12 – Finansielle derivater.....	27
13 – Nettoføring finansielle instrumenter og motregningsordning.....	28
14 – Likviditetsrisiko.....	28
15 – Pensjoner.....	29
16 – Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi.....	30
17 – Datterselskap.....	31
18 – Andre eiendeler.....	31
19 – Annen gjeld.....	31
20 – Innskudd fordelt på sektor og næring.....	32
21 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital.....	33
22 – Egenkapitalbevis.....	34
23 – Hendelser etter balansedagen.....	35
Erklæring fra styret og konsernsjef.....	36

Nøkkeltall konsern

Beløp i mill kroner og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital		31.12.15	%	31.12.14	%	31.12.13	%
Fra resultatregnskapet							
Netto renteinntekter		1 512	1,80 %	1 426	1,78 %	1 285	1,69 %
Netto provisjons- og andre inntekter		933	1,11 %	966	1,20 %	931	1,23 %
Netto inntekter på finansielle investeringer		249	0,30 %	602	0,75 %	346	0,46 %
Sum inntekter		2 694	3,21 %	2 994	3,73 %	2 562	3,37 %
Sum kostnader		1 461	1,74 %	1 328	1,66 %	1 209	1,59 %
Resultat før tap		1 233	1,47 %	1 666	2,08 %	1 353	1,78 %
Tap		200	0,24 %	321	0,40 %	172	0,23 %
Resultat før skatt		1 033	1,23 %	1 345	1,68 %	1 181	1,55 %
Skatt		163	0,19 %	223	0,28 %	214	0,28 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt		5	0,01 %	27	0,03 %	0	0,00 %
Minoritetsinteresser		- 7	-0,01 %	- 1	0,00 %	1	0,00 %
Resultat etter skatt		872	1,04 %	1 096	1,37 %	966	1,27 %
Lønnsomhet							
Egenkapitalrentabilitet	1	9,1 %		12,2 %		13,1 %	
Rentemargin	2	1,80 %		1,78 %		1,69 %	
Kostnadsprosent	3	54,2 %		44,4 %		47,2 %	
Balansetall og likviditet							
Brutto utlån		64 053		61 249		57 282	
Brutto utlån til kunder inkl.formidlingslån		88 403		84 980		80 581	
Utlånsvekst siste 12 mnd		4,6 %		6,9 %		5,0 %	
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd		4,0 %		5,5 %		6,1 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale PM lån		38,2 %		39,7 %		40,8 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale utlån		27,5 %		27,9 %		28,5 %	
Innskudd fra kunder		48 087		45 761		44 940	
Innskuddsvekst siste 12 mnd		5,1 %		1,8 %		3,1 %	
Innskuddsdekning	4	75,1 %		74,7 %		78,5 %	
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån		54,4 %		53,8 %		55,8 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	5	84 039		80 191		75 952	
Sum eiendeler		85 403		83 188		77 520	
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio)		6,1 %		5,9 %			
Tap og mislighold							
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,22 %		0,19 %		0,21 %	
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,30 %		0,34 %		0,60 %	
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,27 %		0,27 %		0,46 %	
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,39 %		0,41 %		0,75 %	
Tapsavsetningsgrad		32,82 %		32,82 %		28,41 %	
Soliditet							
Kapitaldekning i %	6	17,0 %		15,6 %		13,9 %	
Kjernekapital i %	7	14,9 %		13,6 %		13,4 %	
Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat		13,7 %		12,5 %		12,3 %	
Kjernekapital		9 094		7 741		8 439	
Ansvarlig kapital		10 341		9 680		8 069	
Beregningsgrunnlag		60 836		61 936		57 989	
Liquidity Coverage Ratio (LCR)		95					
Lokalisering og bemanning							
Antall kontorer		62		66		74	
Antall årsverk		830		927		922	

Nøkkeltall EK - bevis

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	4.KV.15 *
Børskurs 31.12. (justert) (1)	47,05	39,97	13,85	34,62	37,76	28,90	24,70	35,50	39,90	36,20
Antall utstedte EKB (mill) (2)	50,31	53,43	56,92	56,92	56,92	74,00	74,40	100,40	100,40	100,40
Børsverdi utstedte EKB (mill. kr) (3)	2.367	2.135	788	1.970	2.149	2.139	1.837	3.564	4.006	3.634
Børsverdi sum EK (4)	7.283	6.494	2.282	5.704	6.223	5.083	4.418	7.530	8.464	7.840
Utbytte per EKB avsatt (5)	3,15	2,99	0,94	2,12	1,81	1,25	1,02	1,10	1,90	2,00
Utbytte per EKB utbetalt	3,15	3,15	2,99	0,94	2,12	5,14	1,25	1,15	1,10	1,90
Direkte avkastning (6)	6,7 %	7,5 %	6,8 %	6,1 %	4,8 %	4,3 %	4,1 %	3,1 %	4,8 %	5,5 %
Effektiv avkastning (7)	1,6 %	-8,4 %	-57,9 %	156,8 %	15,2 %	-9,8 %	-10,2 %	48,4 %	15,5 %	-4,5 %
Bokført egenkapital morbank	3.185	3.566	3.656	4.247	4.547	5.264	5.589	7.200	7.735	8.198
Bokført egenkapital konsern, mill	3.524	4.104	4.458	5.160	5.670	6.408	6.832	8.502	9.343	9.961
Bokført egenkapital per EKB morbank (8)	27,13	29,43	27,87	31,09	34,59	29,93	31,24	33,94	36,46	37,86
Bokført egenkapital per EKB konsern (9)	22,76	25,26	27,05	31,31	34,41	36,43	38,19	40,08	44,05	46,00
Resultat per EKB morbank (10)	5,15	4,39	2,08	5,41	4,93	2,28	2,91	3,91	3,50	3,44
Resultat per EKB konsern (11)	5,43	4,50	2,09	5,21	4,95	2,75	3,36	4,13	5,16	4,11
P/E (Børskurs/resultat per EKB konsern) (12)	8,67	8,88	6,62	6,64	7,63	10,51	7,34	8,59	7,73	8,81
P/BV (Børskurs/bokf. EK per EKB konsern) (13)	2,07	1,58	0,51	1,11	1,10	0,79	0,65	0,89	0,9	0,8
Utdelingsforhold EKB (konsern) (14)	61,1 %	68,1 %	45,4 %	39,3 %	36,7 %	54,9 %	35,1 %	26,6 %	36,8 %	48,7 %
Eierandelsbrøk 31.12. (15)	32,5 %	32,9 %	34,5 %	34,5 %	34,5 %	42,1 %	41,6 %	47,3 %	47,3 %	46,4 %
Eierandelsbrøk 1.1. benyttet ved resultatfordeling (16)	35,6 %	34,2 %	34,2 %	34,5 %	34,5 %	38,7 %	42,1 %	42,9 %	47,3 %	47,3 %

* Beregning er per kvartalslutt

Kommentarer / definisjoner:

- Børskurs
Børskurs justert for emisjoner, fondsemisjoner, utbytteemisjoner og splitter
Øvrige nøkkeltall er justert med samme faktor som børskurs
Antall utstedte EK-bevis per 31.12. justert som for 1)
Børskurs * antall EKB
Børskurs * antall EKB dividert med eierandelsbrøken
Avsatt utbytte justert som for 1)
Avsatt utbytte/kurs EKB per 31.12
(Kurs EKB 31.12. - kurs EKB 1.1. foregående år+ utbetalt utbytte)/ Kurs EKB 1.1
Bokført egenkapital morbank * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12.
Bokført egenkapital konsern * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12.
Anualisert resultat etter skatt morbank * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12
Anualisert resultat etter skatt konsern * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12
Børskurs 31.12/resultat per EKB konsern
Børskurs 31.12/bokført verdi per EKB konsern
Utbytte per EKB/resultat per EKB (konsern)
EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital som er beregnet per 31.12.
EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital som er benyttet ved fordeling av resultat for året, dvs per 1.1. (evt. justert)
- Antall utstedte EKB (mill)
- Børsverdi utstedte EKB (mill. kr)
- Børsverdi sum EK
- Utbytte per EKB avsatt
- Direkte avkastning
- Effektiv avkastning
- Bokført egenkapital per EKB morbank
- Bokført egenkapital per EKB konsern
- Resultat per EKB morbank
- Resultat per EKB konsern
- P/E - Pris/Inntjening (konsern)
- P/B - Pris/Bok (konsern)
- Utdelingsforhold EKB (konsern)
- Eierandelsbrøk 31.12.
- Eierandelsbrøk 1.1.

Rapport 4. kvartal 2015 – konsern

(Tall i parentes er for samme periode 2014)

Hovedtrekk:

- Resultat før skatt 1 033 mill kroner (1 345 mill kroner).
- Resultat etter skatt 872 mill kroner (1 096 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning etter skatt 9,1 % (12,2 %).
 - Resultat per egenkapitalbevis (konsern); 4,11 kr (5,16 kr).
- Fortsatt god underliggende bankdrift for året med resultat før tap på 1 119 mill kroner (1 084 mill kroner), hensyntatt omstillingskostnader.
- Netto inntekter på finansielle eiendeler 249 mill kroner (602 mill kroner).
- Utlånstap kunder 200 mill kroner (164 mill kroner).
- Utlånsvekst siste 12 måneder 4,0 % (5,5 %) inklusive formidlingslån.
 - Personmarkedet 6,5 % (6,1 %).
 - Bedriftsmarkedet -2,9 % (3,9 %).
- Innskuddsvekst siste 12 måneder 5,1 % (6,8 %).
 - Personmarkedet 6,2 % (9,1 %).
 - Bedriftsmarkedet -0,5 % (6,1 %).
 - Offentlig sektor 13,3 % (-1,9 %).
- Innskuddsdekning 75,1 % (74,7 %).
- Ren kjernekapitaldekning konsern 13,7 % (12,5 %).
- Tilfredsstillende tilgang på likviditet til tross for et strammere innlånsmarked
- Lønnsomhetsforbedrende tiltak er under iverksettelse. Dette inkluderer frivillig nedbemanning med mål om 15 % reduksjon av antall ansatte i morbanken sammenlignet med ved inngangen til 2015.
- Arbeidet med fokus på kjernevirksomheten fortsetter. Det er inngått avtale om salg av bankens eierpost i Bank 1 Oslo og konsernets engasjement tilknyttet egen bankvirksomhet i Russland er avsluttet. Gjenværende eksponering i Russland utgjør om lag 50 mill kroner.
- Foreslått avsatt utbytte; 2,00 kr per EK-bevis (kr 1,90).

Makroøkonomisk utvikling

Det har skjedd en kraftig oppbremsing i norsk økonomi i 2015 som følge av lav oljepris og derav lavere oljeinvesteringer. Anslagene for veksten i BNP i 2015 ligger i overkant av 1 %. Norges Bank satte i september 2015 ned styringsrenten til 0,75 %, fordi utsiktene for norsk økonomi var svekket og fordi veksten trolig ville holde seg lav lengre enn tidligere lagt til grunn. Norges Bank varslet i desember 2015 at styringsrenten kan bli satt ytterligere ned i 1. halvår 2016 fordi bankens analyser viser enda noe svakere vekstutsikter for norsk økonomi.

Nordnorsk økonomi viser fortsatt bare mindre tegn til svekkelse. Regionalt nettverks rapport til Norges Bank i desember 2015 anslår at veksten i nord fortsatt vil være sterkere enn i resten av landet. I følge rapporten forventes moderat vekst (2 %) i produksjonen i region Nord de neste seks månedene, mot ingen vekst for landet som helhet. Arbeidsledigheten i Nord-Norge holder seg stabilt lav, per desember 2,6 % registrert helt ledige. Det er fortsatt god fart i boligmarkedet, men veksten i boligpriser har gradvis flatet ut. Antallet igangsatte nybygg var høyere i 2015 enn foregående år.

Nord-Norge rammes i mindre grad av oppbremsingen i norsk økonomi fordi landsdelen er mindre avhengig av oljesektoren, og fordi svak krone har styrket eksportnæringene. Verdien av sjømateksporten økte med 10 % fra rekordåret 2014. For den kraftkrevende industrien i Nordland har effekten av svak krone også vært positiv. Reiselivet i landsdelen hadde 5 % flere gjestedøgn, enn i 2014. Antall utenlandske gjestedøgn har vært stabil, og en økende grad er vinterturisme. For bygg og anlegg ligger omsetningen 7 % over 2014 som følge av høye bolig- og anleggsinvesteringer.

Nordnorske bedrifters leveranser til oljesektoren nådde 5,6 mrd kroner i 2014. Leveransene har vært noe lavere i 2015. Driftssetting av Goliat og utbygging av Aasta Hansteen og Polarled forventes å gi positive bidrag til nordnorsk økonomi de nærmeste årene.

Nordnorske husholdninger har solid økonomi. Vedvarende lav arbeidsledighet og lavere renter har gitt god vekst i privat sparing. Veksten i privat forbruk har vært høy. Omsetningen i varehandelen ligger 3 % over fjoråret. Bedriftene i varehandelen venter svakere vekst det neste halvåret.

Selv om de makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge fortsatt virker lysere enn for landet for øvrig, er banken forberedt på at oppbremsingen i norsk økonomi også kan slå sterkere inn i Nord-Norge i 2016. De sterkeste utslagene kan komme ved dempet privat etterspørsel i landsdelen, og ved lavere etterspørsel fra landet for øvrig. Utviklingen i internasjonal økonomi kan påvirke næringslivet i landsdelen, blant annet gjennom svingninger i valutakurser, lavere vekst i Kina og svakere råvarepriser.

Samlet sett vurderer banken vekstutsiktene for nordnorsk økonomi som moderate. Prognosen i Konjunkturbarometeret for Nord-Norge tilsier en vekst i økonomien på 2 % i 2016.

Resultatutvikling

Regnskapet for 2015 viser et driftsresultat før skatt på 1 033 mill kroner (1 345 mill kroner). Den underliggende bankdriften før tap er fortsatt god og viser et resultat på 1 119 mill kroner sammenlignet med 1 084 mill kroner samme periode i fjor, eksklusive omstillingskostnader. Underliggende bankdrift karakteriseres fortsatt som god.

Konsernets egenkapitalavkastning etter skatt per 31.12.15 er 9,1 % (12,2 %). Resultat per egenkapitalbevis er 4,11 kroner (5,16 kroner).

Resultatet for 4. kvartal isolert sett er påvirket av betydelige avsetninger til sluttpakkeordning (engangseffekt), samt verdiendringer i finansielle eiendeler som følge av økte kredittmarginer i kapitalmarkedet.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter per 31.12.15 er 1 512 mill kroner.

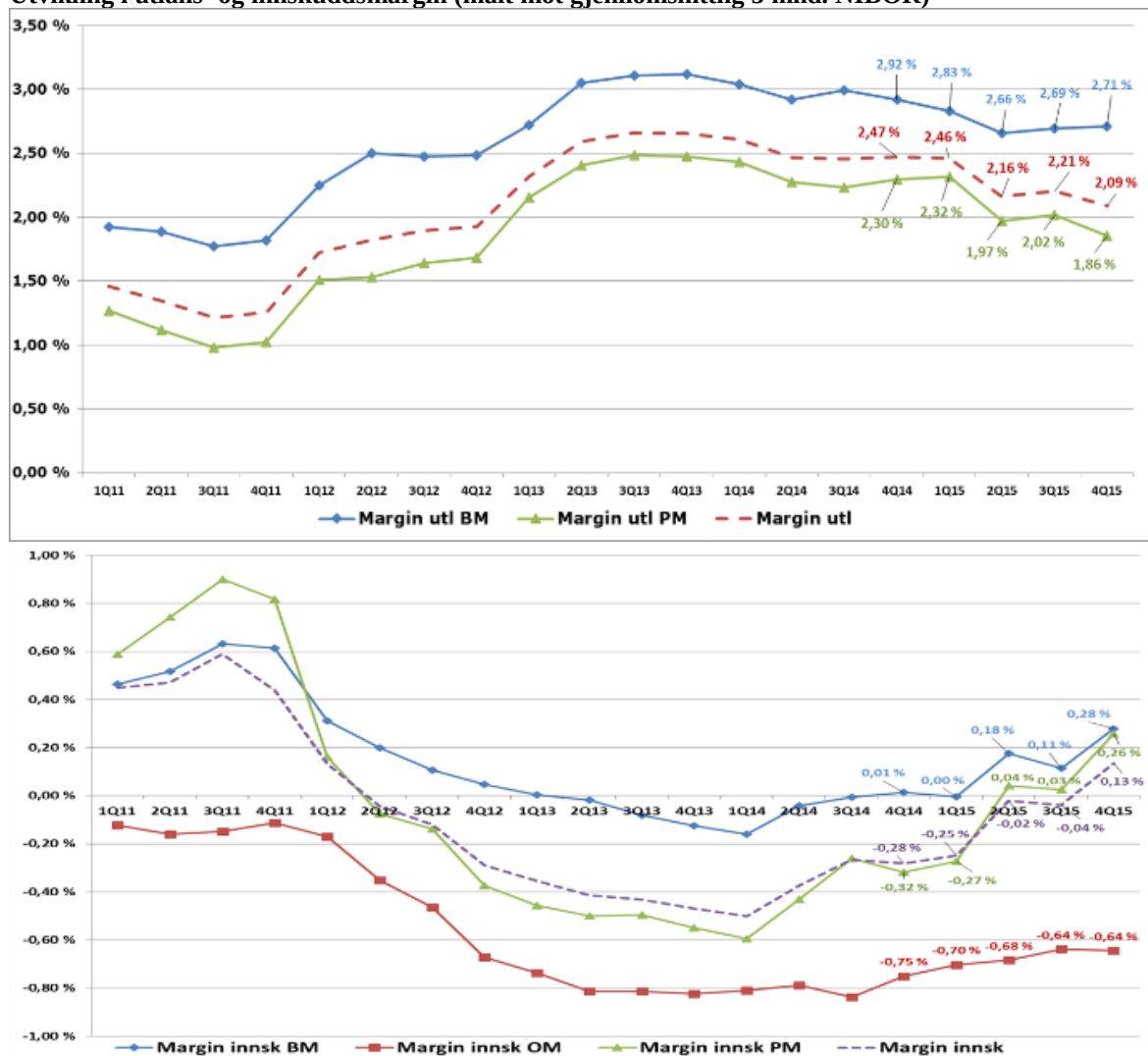
I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) utgjør netto renteinntekter 1,80 % (1,78 %), 0,02 prosentpoeng høyere enn i fjor.

Inntekter fra den overførte utlånsporteføljen til SpareBank 1 Boligkreditt (SP1BK) og SpareBank 1 Næringskreditt (SP1NK) føres som provisjonsinntekter. Per 31.12. 15 utgjør disse provisjonsinntektene 260 mill kroner (343 mill kroner). Ved utgangen av 2015 er det overført boliglån til SpareBank1 Boligkreditt på 24 mrd kroner (24 mrd kroner). Det er per 31.12.15 ikke overført lån til SpareBank 1 Næringskreditt (0,3 mrd kroner).

Netto renteinntekter inklusive ovennevnte provisjonsinntekter for 4. kvartal isolert sett viser en reduksjon på 13 mill kroner sammenlignet med 4. kvartal 2014. Sammenlignet med 3. kvartal 2015, har netto renteinntekter inklusive provisjonsinntekter fra overført utlånsportefølje utviklet seg som vist nedenfor:

Beløp i mill kroner	4. kv.15	Endring	3. kv.15
Netto renteinntekter inkl. provisjon fra SB1BK og SP1NK	447	+1	446
Utlåns- og innskuddsvolum		+2	
Margineffekter		-1	

Utvikling i utlåns- og innskuddsmargin (målt mot gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR)

Banken har i løpet av 2015 satt ned innskudds- og utlånsrentene flere ganger – dette som følge av konkurransesituasjonen i markedet, redusert styringsrente og reduserte pengemarkedsrenter. Norges Bank reduserte 24.09.15 styringsrenten ytterligere 0,25 prosentpoeng til 0,75 %. Ingen ytterligere justeringer er gjort i 4. kvartal. Med bakgrunn i ovennevnte, og fortsatt sterk konkurranse i markedet, vedtok banken å sette ned sine innskudds- og utlånsrenter fra 28.09.15 på nye engasjement. Renteendringen fikk effekt fra 25.11.15. Netto resultateffekt av denne endringen av kunderenter på utlån og innskudd er isolert sett beregnet å være tilnærmet nøytral.

Det lave rentenivået i pengemarkedet forventes å vedvare, noe som på kort sikt igjen vil gi reduserte innlånskostnader for bankene. På den annen side har kredittpåslagene for bankenes nye innlån i kapitalmarkedet økt betydelig siste halvår 2015.

Sammenlignet med 3. kvartal 2015 har bankens gjennomsnittlige innlånskostnad fra kapitalmarkedet i 4. kvartal vært relativt konstant. Forutsatt konstante forhold i kapitalmarkedet forventes bankens gjennomsnittlige innlånskostnad å stige noe utover i 2016 og i 2017.

Utviklingen i bankens samlede marginbilde fremover, vil først og fremst avhenge av konkurransesituasjonen. Innenfor personmarkedet forventes fortsatt sterk konkurranse og prispress på utlån, mens det for bedriftsmarkedet forventes at utlånsmarginene vil øke noe.

IFRIC-tolkning 21 – kostnadsføring av avgiftsforpliktelser

SpareBank 1 Nord-Norge implementerte fortolkningsregelverket i IFRIC 21 om avgifter (International Financial Reporting Interpretations) fra 01.01.15 (se prinsippnote). Fortolkningen omhandler regnskapsføring av forpliktelser tilknyttet avgiftsbetalinger. SpareBank 1 Nord-Norge har i 2015 videreført tidligere praksis ved at sikringsfondsavgiften periodiseres kvartalsvis. Sikringsfondsavgiften inngår i netto renteinntekter, og utgjør 33 mill kroner i 2015, mot 36 mill kroner i 2014.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter utgjør 933 mill kroner for 2015 (966 mill kroner), en reduksjon på 33 mill kroner sammenlignet med året før.

<i>Beløp i mill kroner</i>	2015	Endring	2014
Netto provisjons- og andre inntekter	933	-33	966
Provisjonsinntekter fra SP1BK, SP1NK, SP1Finans	262	-84	346
Provisjonsinntekter EiendomsMegler 1 Nord-Norge	119	+24	95
	87		86
Inntekter SB1 Regnskapshuset Nord-Norge		+1	
Øvrige provisjons- og andre inntekter	465	+26	439

Inntekter på finansielle investeringer

Samlede netto inntekter på finansielle investeringer for 2015 utgjør 249 mill kroner (602 mill kroner). Disse har utviklet seg som følger:

<i>Beløp i mill kroner</i>	2015	Endring	2014
Netto inntekter fra finansielle investeringer	249	-353	602
Resultat SpareBank 1 Gruppen	251	-109	360
Resultat SpareBank 1 Boligkreditt	66	+35	31
Resultat BN Bank	29	-37	66
Resultat SpareBank 1 Næringskreditt	19	-5	24
Resultat SpareBank 1 Kredittkort	20	+18	2
Resultat SpareBank 1 Markets	14	+44	-30
Aksjeutbytte	8	-8	16
Netto verdiendring aksjer	-50	-148	98
Netto verdiendring obligasjoner, valuta og derivater	-107	-184	77
Netto verdiendring utlån til virkelig verdi inkl. sikring	-1	+41	-42

Netto verdiendring på obligasjonsporteføljen er betydelig påvirket av negativ verdiendring på obligasjoner klassifisert og regnskapsmessig verdsatt til virkelig verdi (markedsverdi). Sterk utgang i kredittpåslag (kredittspreader) i markedet, har medført et urealisert tap per utgangen av 2015 på om lag 106 mill kroner. Kvaliteten i den underliggende porteføljen tilsier at banken i liten grad forventer at nedskrivningen i obligasjonsporteføljen vil realiseres. I samlet tap på 107 mill kroner inngår også deler av resultatet fra SNN Markets og tap på tilbakekjøp av egen gjeld.

Også resultatandeler fra enkelte tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper er påvirket av ovennevnte spreadutgang i obligasjonsmarkedet.

Netto verdiendring aksjer i 2014 var preget av inntektsføring av gevinst ved salg av Nets med 137 mill kroner.

Resultatandel felleskontrollerte virksomheter

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt for 2015 utgjør 1 287 mill kroner (1 849 mill kroner). I konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er andel av resultatet innarbeidet med 251 mill kroner (360 mill kroner). SpareBank 1 Livsforsikring og SpareBank 1 Skadeforsikring er de vesentligste bidragsyterne til resultatet i SpareBank 1 Gruppen. Svakere resultat for SpareBank 1 Gruppen sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak høyere naturskaderstatninger, lavere avviklingsgevinster i skadeselskapet, samt svakere finansinntekter.

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av kapitalmarkedsinnlån ved bruk av obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene overfører boliglån med svært god sikkerhet til dette selskapet. Dette gir reduserte innlånskostnader og økt konkurransekraft for SpareBank 1-bankene.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er per 31.12.15 på 14,45 % (14,71 %), og andel av resultatet i selskapet i 2015 er 66 mill kroner (31 mill kroner).

SpareBank 1 Nord-Norges eierandel i SpareBank 1 Næringskreditt er 20,83 % (20,83 %), og andel av resultatet for 2015 er 19 mill kroner (24 mill kroner).

BN Bank

SpareBank 1 Nord-Norge har en eierandel på 23,5 % i BN Bank per 31.12.15. Andel av resultatet for 2015 er på 29 mill kroner (66 mill kroner). Svekkelsen i resultatet sammenlignet med 2014 skyldes i stor grad omstilling tilknyttet nedleggelse av banken virksomheten innenfor bedriftsmarkedet, samt urealiserte tap verdipapirer som følge av økte kredittpåslag.

Andre selskap

I tillegg til ovenstående selskaper, er eierandel i SpareBank 1 Kredittkort på 17,80 % med innarbeidet andel resultat for 2015 på 20 mill kroner (2 mill kroner). Videre er det innarbeidet 27,03 % resultatandel fra SpareBank 1 Markets med 13 mill kroner i 2015 (-30 mill kroner). Per 30.09.15 er denne aksjeposten omklassifisert fra investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, til aksjer verdsatt til virkelig verdi etter restrukturering av SpareBank 1 Markets. SpareBank 1 Nord-Norges eierandel i SpareBank 1 Markets er per 31.12.15 9,9 %.

Konsernets aksjeportefølje

Konsernets aksjeportefølje per 31.12.15 utgjør 569 mill kroner (473 mill kroner). Det er i 2015 resultatført netto tap/verdireduksjon på denne porteføljen med 50 mill kroner (98 mill kroner i 2014 etter inntektsføring av 137 mill kroner vedrørende salg av eierpost i Nets AS). Det er i konsernregnskapet for 2015 ført et tap/verdireduksjon på 71 mill kroner på porteføljen i datterselskapet SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS som følge av negativ verdiendring i aksjefondet Nord II. Dette skyldes hovedsakelig urealiserte verdiendringer på investeringer i selskap med eksponering innenfor olje- og gasssektoren.

Den 2. november 2015 ble det offentliggjort en avtale mellom Visa Europe Ltd. (VE) og Visa Inc. der sistnevnte kjøper samtlige aksjer i Visa Europe Ltd. Visa Norge FLI (VN) er som gruppemedlem i Visa Europe også aksjonær i VE. Transaksjonen vil, dersom den gjennomføres, øke bokført verdi av egenkapitalen i VN betydelig. Faktisk gjennomføring av aksjesalget vil, hvis betingelser i avtalen for gjennomføring blir oppfylt, først finne sted i 2. kvartal 2016. Oppgjøret av dette salget skjer til VE og VE vil foreta en utdeling videre til medlemmene basert på en kombinasjon av innbetalte avgifter siste 2 år, og 3 års fremtidige forretningsavtaler. I Norge vil det bli foretatt en videre utdeling etter de samme kriteriene til medlemmene, herunder SpareBank 1 Nord-Norge. Siden avtalen ikke er sluttført, kan ikke nøyaktige verdier på det som kan utdeles beregnes. Det er likevel gjort et estimat på salgsoppgjøret hvorav SpareBank 1 Nord-Norges andel utgjør 80 mill kroner. Dette er balanseført per 31.12.15 i aksjeporteføljen som aksjer tilgjengelig for salg, samt resultatført som en utvidet resultatpost (Other Comprehensive income, OCI) og lagt til egenkapitalen. Ved slutføring av transaksjonen vil endelig tilført beløp resultatføres, dog uten virkning på egenkapitalen for de 80 mill som er ført i 2015.

Sertifikater, obligasjoner, valuta og derivater

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner per 31.12.15 utgjør 11 178 mill kroner, mot 9 720 mill kroner per samme tidspunkt i fjor.

Det norske verdipapirmarkedet, spesielt for OMF (obligasjoner med fortrinnsrett), har i 2015 – og i særlig grad i 3. og 4. kvartal - hatt sterk utgang i risikopåslagene. Økte risikopremier har gitt et regnskapsmessig urealisert kurstap på bankens rentebærende portefølje. Se for øvrig kommentarer i avsnittet omhandlende inntekter fra finansielle investeringer ovenfor.

Datter- og datterdatterselskaper

(Beløp i hele tusen kroner)		Resultat før skatt	
	Eierandel i %	31.12.15	31.12.14
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100	125 057	116 438
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100	-75 415	19 906
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100	27 183	15 208
EiendomsMegler 1 Lofoten AS	60	0	344
SpareBank 1 Forvaltning AS	100	2 386	2 509
SpareBank 1 Regnskapshuset AS	100	5 773	3 829
North-West 1 Alliance Bank	75	-3 049	- 3 245
Nord-Norge Eiendom IV AS	100	-1 293	1 230
Alsgården AS	100	-587	-335
Fredrik Langesg 20 AS	100	1 830	1 406

Konsernets datterselskap har et samlet resultat før skatt for 2015 på 82 mill kroner (157 mill kroner) som er fullt ut konsolidert i konsernregnskapet.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har et resultat før skatt på 125 mill kroner i 2015 (116 mill kroner). Selskapet har en god inntjeningsbase, og samlede inntekter hittil i år er på 272 mill kroner (261 mill kroner). Tap på leasing- og låneengasjement ble 11 mill kroner (6 mill kroner) for 2015. Selskapet forvaltet ved kvartalskiftet leasing-, forbrukslån og salgspantavtaler for til sammen 4 429 mill kroner (3 985 mill kroner).

Bankens eierskap i North West 1-Alliance Bank i St. Petersburg, Russland er avhendet i 4. kvartal 2015. Konsernets andel av resultatet før skatt (75 %) i 2015 fram til salgstidspunktet utgjør -20 mill kroner. I innregningen av resultatet er dette redusert med 17 mill kroner gjennom bruk av tapsavsetning foretatt i 2014 på konsernets engasjement i Russland. Det vises også til eget avsnitt omhandlende konsernets engasjement i Russland.

SpareBank 1 Nord Norge Portefølje AS har en portefølje av unoterte aksjeposter og investeringer i fond. Selskapets har et resultat før skatt i 2015 på -75 mill kroner (20 mill kroner). Selskapets verdiendringer på aksjeporteføljen er kommentert ovenfor under avsnittet «Konsernets aksjeportefølje».

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS har et resultat før skatt for 2015 på 27 mill kroner (15 mill kroner). Antall omsatte enheter i 2015 er 2 775 (2 170). Samlet omsetningsverdi er på 114 mill kroner i 2015, en økning på 23 % sammenlignet med 2014. Selskapet EiendomsMegler 1 Lofoten AS er i 4. kvartal innfusjonert med tilbakevirkende kraft fra 01.01.15.

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning, som forvalter en portefølje på 2,53 mrd kroner, har et resultat før skatt på 2 mill kroner i 2015 (2 mill kroner).

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge driver regnskapskontorer i Nord-Norge. Resultat før skatt for selskapet (eks goodwill avskrivninger) i 2015 er 6 mill kroner (4 mill kroner).

Driftskostnader

Som en følge av økt digitalisering og endret kundeadferd, har SpareBank 1 Nord-Norge iverksatt en omstilling av virksomheten for å bedre konsernets lønnsomhet. Tiltak omfatter både økte inntekter, reduserte kostnader og økt

kapitaleffektivitet. Endringene medfører overtallighet. Et tilbud om frivillige sluttavtaler ble i 4. kvartal gitt til medarbeiderne, og om lag 150 medarbeidere takket ja til frivillig sluttpakke. Ca. 80 av disse sluttet i banken 31.12.15. Sammenlignet med antall årsverk ved inngangen til 2015, påregnes en netto prosentvis reduksjon i antall årsverk i morbanken på opp mot 15 % fram mot utgangen av 2016.

Det ble i løpet av 2014 og de tre første kvartalene i 2015, satt av til sammen 45 mill kroner til fremtidige omstillingskostnader. I tillegg er det i 4. kvartal 2015 kostnadsført 105 mill kroner til samme formål. Samlede engangskostnader som følge av den planlagte frivillige nedbemanningen utgjør dermed 150 mill kroner ved utgangen av 2015.

Ordinære driftskostnader for 2015 utgjorde 1 461 mill kroner (1 328 mill kroner), en økning på 133 mill kroner.

Endringene i kostnadene er som følger:

Beløp i mill kroner	2015	Endring	2014
Driftskostnader	1 461	+133	1 328
Personalkostnader	850	+146	704
Adm.kostnader	368	+19	349
Av- og nedskrivninger	56	-41	97
Andre kostnader	187	+17	180

I forhold til GFK utgjorde kostnadene per 31.12.15 1,74 % (1,66 %), en økning på 0,08 prosentpoeng sammenlignet med 2014. Konsernet har en kostnadsprosent på 54,2 % per 31.12.15 mot 49,6 % per 3. kvartal 2015 og 44,4 % per 31.12.14.

I regnskapet for 2015 er det bokført 13 mill kroner mer i arbeidsgiveravgift enn i 2014, dette etter at ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift med virkning fra 01.07.14 ble avvirket for flere næringer – herunder for finans og forsikring.

Sammenlignet med 3. kvartal 2015 er driftskostnadene for 4. kvartal 2015, 122 mill kroner høyere.

Morbankens kostnader utgjør 1 178 mill kroner for 2015, en økning på 139 mill kroner fra samme periode i fjor.

Per utgangen av 2015 er det i konsernet 97 årsverk færre enn på samme tidspunkt i fjor, 76 færre i datterselskapene, og 21 færre i morbanken. Reduksjonen i antall årsverk i datterselskapene skyldes først og fremst salget av bankens datterbank i Russland. Antall årsverk i konsernet var 830 ved utgangen av 2015, herav 618 i morbanken.

Formuesskatt

Som nevnt ovenfor implementerte SpareBank1 Nord-Norge fortolkningsregelverket i IFRIC 21 om avgifter fra 01.01.15. Fortolkningen har også medført endring i behandlingen av formuesskatt. Formuesskatt beregnes av bankens formue ved årets slutt og innregnes derfor i sin helhet i desember i regnskapsåret. Tidligere år er denne periodisert månedlig. Formuesskatt for 2015 er estimert til 8 mill kroner og er bokført som en ordinær driftskostnad.

Konsernet har endret målet om gjennomsnittlig årlig kostnadsøkning fra maksimalt 1 %, til maksimalt 0 %, eksklusive omstillingskostnader og eventuelle virksomhetsutvidelser.

Netto tap og mislighold - kundeengasjement

Konsernets netto tap på utlån kunder i 2015 utgjør 200 mill kroner (164 mill kroner), som fordeler seg med 190 mill kroner fra bedriftsmarkedet og 10 mill kroner fra personmarkedet.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 31.12.15 utgjør 346 mill kroner (350 mill kroner), 0,4 % av brutto utlån inkl. formidlingslån (0,4 %).

Konsernets samlede individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder per 31.12.15 er 231 mill kroner (171 mill kroner), herav 62 mill kroner på kredittinstitusjoner. Avsetningen er redusert med 185 mill kroner siste kvartal, herav 95 mill kroner på kredittinstitusjoner. Avsetninger på kredittinstitusjoner gjelder konsernets eksponering i Russland.

Gruppevis nedskrivninger per 31.12.15 utgjør 247 mill kroner (236 mill kroner), dette er en økning på 12 mill kroner fra forrige kvartal. Sammenlignet med per 31.12.14 er økningen i gruppevis avsetninger 11 mill kroner. Gruppevis nedskrivninger utgjør per 31.12.15 0,4 % (0,4 %) av konsernets samlede brutto utlån, 0,3 % av brutto utlån inkl. formidlingslån. Vurderingen av gruppevis avsetninger i 2014 inkluderte konsernets samlede kredittengasjement, herunder eksponeringen i Russland. I forbindelse med avviklingen av konsernets egen bankvirksomhet i Russland, ble konsernets gruppevis avsetninger redusert med om lag 40 mill kroner. Økt innenlands makroøkonomisk usikkerhet gjorde at konsernet økte avsetning til gruppevis tap per 31.12.15 med 50 mill kroner.

Det er i 4. kvartal 2015 ikke avdekket nye engasjement med betydelig tapsrisiko. Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er etter styrets vurdering fortsatt god, og det arbeides godt med mislighold og tapsutsatte engasjement i konsernet. I lys av økt makroøkonomisk usikkerhet vil det være økt fokus på dette arbeidet i tiden fremover. Det generelle tapsnivået den nærmeste tiden forventes å være moderat.

IFRS 9 *Finansielle instrumenter*

IASB (International Accounting Standards Board) publiserte den endelige versjonen av IFRS 9 *Finansielle instrumenter* i juli 2014 (International Financial reporting Standards). IFRS 9 skal erstatte eksisterende IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling* (International Accounting Standards). IFRS 9 medfører endringer i forhold til dagens standard når det gjelder klassifisering og måling av finansielle instrumenter, nedskrivning av finansielle eiendeler og sikringsbokføring. Standarden trer i kraft for regnskapsår som begynner 1. januar 2018 eller senere. Tidlig anvendelse er tillatt. Standarden er foreløpig ikke godkjent av EU. Med unntak for sikringsbokføring skal standarden anvendes retrospektivt, men det er ikke pliktig å gi sammenligningstall. For sikringsbokføring skal standarden anvendes prospektivt, med enkelte begrensede unntak.

Banken forventer å anvende standarden på det pliktige ikrafttredelsestidspunktet, fra og med regnskapsåret 2018. I løpet av 2015 har banken gjennomført en overordnet vurdering av virkningen av standarden. Denne foreløpige vurderingen er basert på informasjon som var tilgjengelig da vurderingen ble gjennomført og kan være gjenstand for endringer som følge av ytterligere detaljerte analyser eller ytterligere informasjon som blir tilgjengelig for banken i fremtiden. Banken forventer ikke vesentlige effekter på balanse eller egenkapital som følge av den nye standarden, med unntak av effekten av å anvende standardens bestemmelser for nedskrivning av utlån. Nye prinsipper for nedskrivning vil kunne gi høyere tapsavsetninger. Banken vil i 2016 gjennomføre en detaljert vurdering for bestemme nivået på avsetningen mer nøyaktig.

Fokus på kjernevirksomheten – Avvikling av virksomhet i Russland og salg av eierpost i Bank 1 Oslo

SpareBank 1 Nord-Norge har vært involvert i bankvirksomhet i Russland gjennom Tavrichesky Bank (TB) og North-West 1 Alliance Bank (NW1). I tråd med beslutning i 2013 om nedtrapping av konsernets engasjement i Russland, gjennomførte SpareBank 1 Nord-Norge salg av sine eierandeler i NW1AB til en russisk kjøpergruppering i 4. kvartal 2015. Videre er hele SpareBank 1 Nord-Norges finansiering av NW1AB overtatt av kjøpergrupperingen.

Med salget av North-West 1 Alliance Bank er SpareBank 1 Nord-Norge ute av egen bankvirksomhet i Russland.

Gjenværende eksponering i Russland består av lån mot Tavrichesky Bank på motverdien av om lag 110 mill kroner. Det er igangsatt innfordring av dette kravet. Netto eksponering i konsernregnskapet etter gjenværende tapsavsetninger utgjør per 31.12.15 50 mill kroner.

SpareBank 1 Nord-Norge har i 4. kvartal 2015 sammen med de øvrige eierbankene i SpareBank 1 alliansen avtalt overdragelse av eierpostene i Bank 1 Oslo til Sparebanken Hedmark.

Skatt

Konsernets skattekostnad for 2015 er estimert til 163 mill kroner. I morbankens regnskap er grunnlaget for skatt redusert med permanente forskjeller, samt effekter av fritaksmodellen.

Forvaltningskapital

Konsernets forvaltningskapital er på 85 403 mill kroner per 31.12.15. Forvaltningskapitalen har de siste 12 månedene økt med 2 215 mill kroner, dvs. 2,7 %.

Utlån

Per 31.12.15 er utlån på til sammen 24 mrd kroner (24 mrd kroner) overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Det er per årsskiftet ikke overført utlån til SpareBank 1 Næringskreditt (300 mill kroner). Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarer som omhandler vekst i utlån inkluderer disse formidlingslånene.

Konsernets brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån er 88 mrd kroner (85 mrd kroner) per 31.12.15. Sammenlignet med 31.12.14 representerer dette en økning på 4,0 % (5,5 %). Veksten fordeler seg med 6,5 % (6,2 %) i personmarkedet, mens bedriftsmarkedet og offentlig sektor har en reduksjon på 2,9 % % (+3,8 %).

Konsernet har lav eksponering mot olje- og gass-sektoren. Samlet eksponering utgjør per årsskiftet 2 195 mill kroner, tilsvarende 2,5 % av brutto utlån (inklusive formidlingslån). Etter styrets vurdering er risikoen i denne del av porteføljen oversiktlig og håndterbar. Konsernets eksponering er i vesentlig grad mot forsyningsbaser med svært lange kontrakter mot solide aktører, samt mot fartøy hvor majoriteten har lange kontrakter.

Bankens portefølje av utlån med fast rente i norske kroner utgjør per 31.12.15, 7,9 mrd kroner. Denne porteføljen vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Endringer i rentenivå og kredittpåslag kan medføre endringer i vurderingen av virkelig verdi. Det må derfor påregnes økt volatilitet i resultatregnskapet som følge av vurderingen av denne del av utlånsmassen. Det vises også til nærmere omtale i kvartalsregnskapets note 16.

Andelen utlån til personmarkedet inklusive formidlingslån utgjør 72 % av totale utlån per 31.12.15 (70 %).

Ved nye utlån legges det i særlig grad vekt på betalingsevne og tilfredsstillende sikkerhetsdekning for å holde kredittrisikoen på et akseptabelt nivå.

Likviditet og rating

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen (eksklusive formidlingslån) var ved utgangen av 4. kvartal 2015, 75 % (75 %). Foruten ansvarlig kapital og kundeinnskudd representerer langsiktige innlån fra kapitalmarkedet i hovedsak bankens øvrige finansiering. Bankens tilgang på likviditet og nøkkeltall for likviditet er tilfredsstillende til tross for et strammere innenlands innlånsmarked i 2. halvår 2015. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå. LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 31.12.15 er beregnet til 95 %.

Konsernet har innskudd fra kunder, eksklusive påløpte renter, på 48 087 mill kroner per 31.12.15. Økningen siste 12 måneder er på 2 326 mill kroner eller 5,1 % (6,8 %). Økningen i innskudd fordeler seg med 6,2 % (9,0 %) i personmarkedet, -0,5 % (6,3 %) i bedriftsmarkedet, og 13,3 % (-29,1%) i offentlig sektor. I beregningen av innskuddsvekst ovenfor er innskuddstallene for 2014 omarbeidet for å hensynta at innskuddsvolumet i 2014 i tidligere rapporteringer inkluderte beholdning av statskasseveksler. Dette er korrigert slik at innskuddsvolum per 31.12.14 ikke inkluderer statskasseveksler.

SpareBank 1 Nord-Norge har vedtatt å søke om konsesjon for et 100 % eiet boligkredittforetak. Dette foretaket vil være et supplement til SpareBank 1 Boligkreditt, som fortsatt vil være alliansebankenes hovedverktøy for låneopptak gjennom obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Banken vil kunne selge lån til det nye boligkredittselskapet som ligger utenfor kriteriene for salg av lån til SpareBank 1 Boligkreditt, herunder fastrentelån. I tillegg vil opprettelsen av et 100 % eiet boligkredittforetak eliminere problemstillingen rundt forskrift om store engasjement som regulerer maksimalt mellomværende mellom SpareBank 1 Nord-Norge og SpareBank 1 Boligkreditt.

Ratingbyrået Moody's forbedret i mai 2015 SpareBank 1 Nord-Norge sin rating fra A2 til A1. Rating hos Fitch er A.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernet har en ren kjernekapitaldekning per 31.12.15 på 13,7 % (12,5 %). Kjernekapitaldekningen er 14,9 % (13,6 %) og totalkapitaldekningen 17,0 % (15,6 %).

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er per 31.12.15 beregnet til 6,1 % (5,9 %).

Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstille de myndighetspålagte minstekrav til kapitaldekning. Styret har vedtatt å endre konsernets mål om en intern kapitalbuffer fra ett prosentpoeng til minimum et halvt prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden på 14,5 %. Det tas sikte på at målet på 14,5 % skal oppnås i løpet av 2016.

Etter styrets vurdering vil det ikke være nødvendig med egenkapitalemisjoner mot markedet for å nå konsernets langsiktige soliditetsmål.

SpareBank 1 Nord-Norge har per 31.12.15 en ren kjernekapitaldekning som er betydelig høyere enn de regulatoriske minimumskrav, og konsernet vurderes godt kapitalisert til å møte økte krav til motsyklisk buffer og ny Pilar 2-regulering i 2016. Det vises til nærmere kommentarer under nye rammebetingelser.

Nye rammebetingelser

Motsyklisk kapitalbuffer økes i 2016

Finansdepartementet har i tråd med råd fra Norges Bank besluttet at nivået på det motsykliske kapitalbuffer-kravet for bankene skal økes til 1,5 % fra 30.06.16. Dette kravet er tidligere fastsatt til 1 % fra 30.06.15. Departementet har særlig lagt vekt på gjeldsbelastningen i husholdningssektoren, og at høyere soliditet vil gjøre norske banker mer robuste mot fremtidige utlånstap.

Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov (Pilar 2)

Finanstilsynets metoder for å vurdere foretakenes samlede risikonivå og tilhørende kapitalbehov er beskrevet i rundskriv datert 14.08.15. Finanstilsynets metoder bygger blant annet på retningslinjer fra den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA).

Kravene til foretakenes risiko- og kapitalvurderinger og tilsynsmyndighetenes vurdering av foretakenes samlede risikonivå og tilhørende kapitalbehov ligger fast. Basel III og CRD IV (Capital Requirements Directive) gir Pilar 2 like stor betydning som tidligere. Rundskrivet belyser enkelte områder som er nye, eller som vil få økt betydning i vurdering av risikoer og kapitalbehov i foretakene. I tillegg til å dekke minstekravet og ulike typer buffere i Pilar 1, må foretakene i sin kapitaltilpasning ta høyde for risikoer som ikke er dekket av Pilar 1.

Finanstilsynet vil i sin risiko- og kapitalvurdering skille mellom følgende to hovedelementer når Pilar 2-tillegget skal fastsettes:

- Kapitalbehov for iboende risikoer basert på et risikonivå sett på 12 måneders sikt. Dette behovet vil bli vurdert uavhengig av bufferkravene i Pilar 1. Dette kapitaltillegget vil Finanstilsynet forvente at foretakene opprettholder til enhver tid.
- Kapitalbehov sett i et framoverskuende perspektiv som følger av en stressituasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag, der bevaringsbufferen i Pilar 1 ikke er tilstrekkelig.

De to delene av Pilar 2-kapitaltillegget skal begge dekkes med ren kjernekapital. Kapital som benyttes til å dekke minimumskravet og det samlede bufferkravet i Pilar 1 (inklusive effekten av gjeldende gulfregler), kan ikke benyttes til å dekke Pilar 2-tillegget.

Finansdepartementet har i brev til Finanstilsynet av 15. januar 2016 bedt om at det arbeides videre med å gjøre beregningsmodellene og metodene som benyttes i Pilar 2, mer forutberegnelige og transparente. Strukturelle forhold som gjelder de fleste norske banker, skal reflekteres i Pilar 1-kravene, dvs. minstekrav til kapital og kombinerte kapitalbufferkrav i Pilar 1. Det bør ikke fastsettes krav om ytterligere kapital på institusjonsnivå når risikoen allerede er dekket av krav til kapitalbuffere og andre makrobaserte forsiktighetskrav. Dette er også i tråd med EUs regelverk. Finansdepartementet har bedt om Finanstilsynets synspunkter innen 15. februar 2016.

Nytt likviditetskrav fra 2016

Finanstilsynet anbefaler at nye likviditetskrav gitt gjennom CRD IV-regelverket (herav Liquidity Coverage Ratio, LCR) skal oppfylles med 60 % fra og med 01.10.15, med gradvis opptrapping til 100 % fram mot 2018. Dette er i tråd med EUs innfasingsplan. Finanstilsynet foreslår videre en særnorsk regel om at norske banker med forvaltningskapital over 20 mrd kroner må ha en LCR på minst 100 % fra 01.01.16.

CRD IV-regelverket inneholder også et langsiktig likviditetskrav, Net Stable Funding Ratio, NSFR. Finanstilsynet foreslår å avvente innføring av NSFR til dette er ferdig utformet i EU, senest fra 2017.

Bankens egenkapitalbevisiere

Morbankens eierandelskapital utgjør 1 807 mill kroner per 31.12.15. Antall egenkapitalbevis per 31.12.15 var 100 398 016 à kr 18,- fullt innbetalt.

Eierandelsbrøken per 01.01.15 var 47,33 %. Antall egenkapitalbevisiere per 31.12.15 er 7 641 (7 839). Andel egenkapitalbevis eid av nordnorske eiere er 19 % (20 %). Oversikt over bankens 20 største egenkapitalbevisiere fremgår av kvartalsregnskapets noteopplysninger.

Markedskursen på bankens EK-bevis var per 31.12.15 36,20 kroner (39,90 kroner). Basert på denne kursen var markedsverdien av bankens egenkapital 8 198 kroner (7 735 kroner). Resultat per EK-bevis (konsern) var på 4,11 kroner (5,17 kroner). Pris/Inntjening ble kr 8,9 (7,7), og Pris/Bok ble 0,8 (0,9) per 31.12.15 (begge tall for konsern).

Forslag til overskuddsdisponering

Morbankens overskudd etter skatt, er fordelt mellom egenkapitalbevisierne og bankens samfunnsmessige eide kapital i henhold til den relative fordeling av egenkapitalen mellom eiergrupperingene i morbanken per 1.1.15.

Bankens utbyttepolitikk tilsier en utdelingsgrad på inntil 50 % av konsernets årsoverskudd. I forbindelse med tilpasning til nye kapitalkrav har banken over noe tid praktisert en redusert utbyttegrad. Styret har tidligere kommunisert at en normalisering av utbyttegraden kan forseres. For å bidra til å sikre oppnåelse av konsernets mål om en ren kjernekapitaldekning på 14,5 % i 2016 har styret imidlertid valgt å foreslå tilbakeholdelse av en høyere del av samfunnskapitalens andel av resultatet sammenlignet med EK-bevisierne andel av resultatet.

Styret foreslår derfor overfor bankens representantskap et kontantutbytte på kroner 2,00 (1,90) per egenkapitalbevis, totalt 200,8 (190,8) mill kroner, og en avsetning til utjevningsfond på 135,1 (161,1) mill kroner. Det foreslås videre en samlet avsetning til allmenntilrette formål på 60 mill kroner (212,3) mill kroner.

Dette gir følgende forslag til overskuddsdisponering:

Morbankens overskudd etter skatt	730,7 mill kr
Avsatt kontantutbytte	200,8 mill kr
<u>Avsatt til utjevningsfond</u>	<u>145,1 mill kr</u>
Sum til EK-bevisierne	345,9 mill kr
Avsatt til gaver	60,0 mill kr
<u>Avsatt til Sparebankens fond</u>	<u>324,8 mill kr</u>
<u>Sum til bankens samfunnseide kapital</u>	<u>384,8 mill kr</u>
Sum disponert	730,7 mill kr

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisiere som er registrert som eiere per 16.03.16. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 17.03.16.

Den foreslåtte overskuddsdisponeringen innebærer en samlet utbyttegrad av konsernets resultat på 29,9 % (36,8 %), henholdsvis 48,7 % til bankens EK-bevisiere og 13,1 % til samfunnskapitalen. Dette medfører at 70,1 % (63,2 %) av konsernets resultat for 2015 holdes tilbake i konsernet. Egenkapitalbevisierne andel av egenkapitalen (eierbrøken) endres noe, og er per 01.01.16 beregnet til 46,36 %.

Avsluttende kommentarer - utsiktene fremover

Resultatet for 2015 preges av omstillingskostnader samt nedskrivninger som følge av økte kredittpåslag i verdipapirmarkedet. Bankens kjernevirksomhet viser imidlertid fortsatt god inntjening.

Mens norsk økonomi opplever en kraftig oppbremsing som følge av lav oljepris og lavere oljeinvesteringer, viser nordnorsk økonomi så langt mindre tegn til svekkelse. Utsikter for sterkere vekst i Nord-Norge bekreftes også av Regionalt nettverks rapport til Norges Bank i desember 2015. I følge rapporten forventes moderat vekst (2 %) i produksjonen i region Nord de neste seks månedene, mot ingen vekst for landet som helhet.

Nord-Norge rammes i mindre grad av oppbremsingen i norsk økonomi fordi landsdelen er mindre avhengig av oljesektoren, og fordi svak krone har styrket eksportnæringene.

Selv om de makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge fortsatt virker lysere enn for landet for øvrig, er banken forberedt på at oppbremsingen i norsk økonomi også kan slå sterkere inn i Nord-Norge i 2016. De sterkeste utslagene kan komme ved dempet privat etterspørsel i landsdelen, og ved lavere etterspørsel fra landet for øvrig.

Utviklingen i internasjonal økonomi kan påvirke næringslivet i landsdelen, blant annet gjennom svingninger i valutakurser, lavere vekst i Kina og svakere råvarepriser.

Samlet sett vurderer banken vekstutsiktene for nordnorsk økonomi som moderate. Prognosen i Konjunkturbarometeret for Nord-Norge tilsier en vekst i økonomien på 2 % i 2016.

Det er satt i verk flere tiltak for å sikre fremtidig lønnsomhet i tråd med konsernets lønnsomhetsmål. Dette inkluderer tiltak rettet mot økte inntekter, reduserte kostnader og mer effektiv kapitalbruk. Tiltakene forventes først og fremst å gi effekter utover i 2016.

Tromsø, 8. februar 2016

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

Karl-Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Pål Andreas Pedersen
(nestleder)

Sonja Djønne

Hans Tore Bjerkås

Greger Mannsverk

Ingvild Myhre

Anita Persen

Vivi-Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Resultatregnskap

Morbank

(Beløp i mill kroner)

31.12.13	4.KV.14	4.KV.15	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	4.KV.15	4.KV.14	31.12.13
2 825	713	594	2 820	2 520	Renteinntekter	2 702	2 998	644	755	2 990
1 712	378	254	1 578	1 200	Rentekostnader	1 190	1 572	254	377	1 705
1 113	335	340	1 242	1 320	Netto renteinntekter	1 512	1 426	390	378	1 285
771	194	175	801	739	Provisjonsinntekter	908	940	217	232	892
71	19	17	72	72	Provisjonskostnader	75	74	19	20	75
35	8	5	21	15	Andre driftsinntekter	100	100	24	25	114
735	183	163	750	682	Netto provisjons- og andre inntekter	933	966	222	237	931
23	0	0	16	8	Utbytte	8	16	0	0	27
239	- 110	- 52	134	354	Inntekter av eierinteresser	399	453	98	121	303
121	- 77	- 26	105	- 114	Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	- 158	133	- 52	- 70	16
383	- 187	- 78	255	248	Netto inntekter på finansielle investeringer	249	602	46	51	346
2 231	331	425	2 247	2 250	Sum inntekter	2 694	2 994	658	666	2 562
481	144	243	538	670	Personalkostnader	850	704	289	190	638
306	79	94	311	331	Administrasjonskostnader	368	349	104	88	337
50	13	12	50	48	Avskrivninger	56	97	14	29	56
141	37	30	140	129	Andre driftskostnader	187	178	44	47	178
978	273	379	1 039	1 178	Sum kostnader	1 461	1 328	451	354	1 209
1 253	58	46	1 208	1 072	Resultat før tap	1 233	1 666	207	312	1 353
146	197	112	290	216	Tap	200	321	92	236	172
1 107	- 139	- 66	918	856	Resultat før skatt	1 033	1 345	115	76	1 181
192	- 4	- 16	175	126	Skatt	163	223	- 17	15	214
0	0	0	0	0	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	5	27	5	27	0
					Minoritetsinteresser	- 7	- 1	- 6	0	1
915	- 135	- 50	743	730	Resultat etter skatt	872	1 096	133	34	966
					Resultat per egenkapitalbevis					
4,36	-0,64	-0,24	3,50	3,44	Resultat per egenkapitalbevis	4,11	5,17	0,63	0,16	4,60
4,36	-0,64	-0,24	3,50	3,44	Utvannet resultat per egenkapitalbevis	4,11	5,17	0,63	0,16	4,60

Utvidet resultatregnskap

915	-135	-50	743	730	Resultat etter skatt	865	1.095	127	34	967
0	0	0	0	0	Omregningsdifferanser	0	-35	0	-24	1
0	0	0	0	0	Verdiregulering av eiendom, anlegg og utstyr	-10	0	0	0	0
6	0	2	4	8	Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring	8	4	2	0	6
0	0	0	0	0	Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet	34	-8	-1	-8	0
0	0	80	0	80	Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	80	0	80	0	0
0	0	0	0	0	Omklassifiseringsjusteringer	30	0	30	0	0
-1	2	61	-80	61	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	58	-85	58	-3	0
-2	-1	-16	21	-18	Skatt på utvidede resultatposter	-17	22	-15	0	-2
3	1	127	-55	131	Netto utvidede resultatposter	183	-102	154	-35	5
918	-134	77	688	861	Periodens totalresultat	1.048	993	281	-1	972
					Majoritetsandel av periodens totalresultat	-7	1.001	-774	7	972
					Minoritetsandel av periodens totalresultat	1.055	-8	1.055	-8	0
					Totalresultat per egenkapitalbevis					
4,38	-0,63	0,36	3,24	4,06	Totalresultat per egenkapitalbevis	4,94	4,68	1,32	-0,01	4,63
4,38	-0,63	0,36	3,24	4,06	Utvannet totalresultat per egenkapitalbevis	4,94	4,68	1,32	-0,01	4,63
					Skatt på utvidede resultatposter:					
-2	-1	0	-1	-2	Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring	-2	-1	0	-1	-2
0	0	-16	22	-16	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	-15	23	-15	1	0
-2	-1	-16	21	-18	Skatt på utvidede resultatposter	-17	22	-15	0	-2

Balanse

Morbank

(Beløp i mill kroner)

31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
Eiendeler						
612	631	274	Kontanter og fordringer på sentralbanker	274	685	655
4 470	7 280	5 683	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 124	3 720	1 392
53 336	57 000	59 487	Netto utlån til og fordringer på kunder	63 637	60 977	56 963
556	241	388	Aksjer	569	473	712
11 207	9 720	11 178	Sertifikater og obligasjoner	11 178	9 720	11 207
1 308	2 121	1 946	Finansielle derivater	1 946	2 121	1 303
553	558	626	Investering i konsernselskaper	0	0	0
2 436	2 750	2 836	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	4 424	4 187	3 564
489	464	443	Eiendom, anlegg og utstyr	553	594	595
0	0	0	Virksomhet holdt for salg	28	35	0
0	0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	51	61	81
974	520	522	Andre eiendeler	619	615	1 182
75 807	81 285	83 383	Sum eiendeler	85 403	83 188	77 520
Gjeld						
4 292	2 764	1 829	Gjeld til kredittinstitusjoner	1 816	2 758	4 284
44 891	45 736	48 115	Innskudd fra kunder	48 087	45 763	44 942
16 336	21 312	21 470	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 470	21 314	16 336
722	1 493	1 525	Finansielle derivater	1 525	1 493	722
878	710	750	Annen gjeld	956	914	1 058
0	0	0	Virksomhet holdt for salg	0	0	0
172	185	146	Utsatt skatt	238	253	228
1 450	1 350	1 350	Ansvarlig lånekapital	1 350	1 350	1 450
68 739	73 550	75 185	Sum gjeld	75 442	73 845	69 018
Egenkapital						
1 807	1 807	1 807	Eierandelskapital	1 807	1 807	1 807
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
776	1 020	1 179	Utjevningsfond	1 179	1 020	776
3 565	3 745	4 074	Sparebankens fond	4 074	3 745	3 565
163	332	180	Gavefond	180	332	163
0	0	80	Fond for urealiserte gevister	80	- 30	- 2
46	- 12	35	Annen egenkapital	1 798	1 611	1 327
0	0	0	Resultat etter skatt	0	0	0
			Minoritetsinteresser	0	15	23
7 200	7 735	8 198	Sum egenkapital	9 961	9 343	8 502
75 939	81 285	83 383	Sum gjeld og egenkapital	85 403	83 188	77 520

Endringer i egenkapitalen

(Beløp i mill kroner)	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevister	Annen egenkapital	Periodens resultat	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Konsern											
Egenkapital per 01.01.14	1 807	843	776	3 565	163	- 2	1 327		8 479	23	8 502
Totalresultat for perioden											
Periodens resultat			352	179	212		353		1 096	- 1	1 095
<i>Utvildede resultatposter:</i>											
Omregningsdifferanser						- 28			- 28	- 7	- 35
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet							- 8		- 8		- 8
Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			2	2					4		4
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger							- 85		- 85		- 85
Skatt på utvildede resultatposter				- 1			23		22		22
Sum utvildede resultatposter			2	1		- 28	- 70		- 95	- 7	- 102
Totalresultat for perioden			354	180	212	- 28	283		1 001	- 8	993
Transaksjoner med eierne											
Emisjon											
Avsatt utbytte			- 191						- 191		- 191
Tilbakeført utbytte			191						191		191
Utbetalt utbytte			- 110						- 110		- 110
Andre føringer mot EK							1		1		1
Utbetalt fra gavefond					- 43				- 43		- 43
Sum transaksjoner med eierne			- 110		- 43		1		- 152		- 152
Egenkapital 31.12.2014	1 807	843	1 020	3 745	332	- 30	1 611		9 328	15	9 343
Egenkapital per 01.01.15	1 807	843	1 020	3 745	332	- 30	1 611		9 328	15	9 343
Totalresultat for perioden											
Periodens resultat			346	324	60		141		871	- 7	864
<i>Utvildede resultatposter:</i>											
Omregningsdifferanser											
Verdiregulering av eiendom, anlegg og utstyr							- 10		- 10		- 10
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet							34		34		34
Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			4	4					8		8
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg						80			80		80
Omklassifiseringsjusteringer						30			30		30
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger							58		58		58
Skatt på utvildede resultatposter			- 1	- 1			- 15		- 17		- 17
Sum utvildede resultatposter	0	0	3	3	0	110	67	0	183		183
Totalresultat for perioden			349	327	60	110	208		1 054	- 7	1 047
Transaksjoner med eierne											
Emisjon											
Avsatt utbytte			- 201						- 201		- 201
Tilbakeført utbytte			201						201		201
Endringer i minoritetsinteresser							- 11		- 11	- 8	- 19
Utbetalt utbytte			- 191						- 191		- 191
Andre føringer mot EK			1	2			- 10		- 7		- 7
Utbetalt fra gavefond					- 212				- 212		- 212
Sum transaksjoner med eierne			- 190	2	- 212		- 21		- 421	- 8	- 429
Egenkapital 31.12.15	1 807	843	1 179	4 074	180	80	1 798		9 961		9 961

Eierbrøk

Morbank

(Beløp i mill kroner)

	(01.01.11)	(01.01.12)	(01.01.13)	(justert)			
	31.12.10	31.12.11	31.12.12	01.01.13	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Eierandelskapital	1 275	1 655	1 655	1 681	1 807	1 807	1 807
Overkursfond	184	245	245	344	843	843	843
Utjevningsfond	408	319	453	380	685	1 011	1 193
Avsatt utbytte	- 103	- 93	- 76	0	0	- 191	- 201
Andel fond for urealiserte gevinster	- 3	- 14	- 33	- 33	0	0	38
A. Sum egenkapitalbeveiseernes kapital	1 761	2 112	2 244	2 372	3 335	3 470	3 680
 Sparebankens fond	 2 811	 2 902	 3 107	 3 081	 3 593	 3 954	 4 096
Avsatt til utdeling	- 154	- 107	- 30	0	0	- 212	- 60
Gavefond	133	133	120	120	119	119	180
Andel fond for urealiserte gevinster	- 5	- 20	- 45	- 45	0	0	42
B. Sum samfunnseid kapital	2 785	2 908	3 152	3 156	3 712	3 861	4 258
 Eierbrøk (A/(A+B))	 38,74 %	 42,07 %	 41,59 %	 42,91 %	 47,33 %	 47,33 %	 46,36 %

Kontantstrømanalyse

Morbank

Konsern

(Beløp i mill kroner)

31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
1 107	918	856	Resultat før skatt	1 033	1 345	1 181
50	50	48	+ Ordinære avskrivninger	56	97	56
- 3	- 2	2	+ Nedskrivninger og gevinst/ tap anleggsmidler	2	- 2	- 3
146	290	216	+ Tap på utlån og garantier	200	321	172
192	175	126	- Skatt/Resultat virksomhet holdt for salg	163	250	214
106	156	403	- Utbytte/Utdelinger	403	156	106
1 002	925	593	Tilført fra årets drift	725	1 355	1 086
54	762	167	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	191	754	82
- 394	- 357	173	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	178	- 366	- 455
-2 678	-3 956	-2 703	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-2 860	-4 334	-2 951
1 061	1 802	-1 605	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	-1 554	1 726	1 078
1 339	845	2 379	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	2 351	821	1 352
- 2	-1 528	- 935	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	- 942	-1 526	- 11
382	-1 507	-1 931	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	-1 911	-1 570	181
- 35	- 25	- 47	- Investeringer i varige driftsmidler (inkl tilgang ved fusjon)	- 52	- 131	- 136
3	2	20	+ Salg av varige driftsmidler	37	2	3
- 180	- 319	- 154	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	- 237	- 623	- 50
- 212	- 342	- 181	B. Likviditetsendring fra investeringer	- 252	- 752	- 183
- 198	4 778	158	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	156	4 780	- 198
105	- 100	0	Endring i eierandelskapital/ansvarlig lånekapital: + økning/ - nedgang	0	- 100	105
- 93	4 678	158	C. Likviditetsendring fra finansiering	156	4 680	- 93
77	2 829	-1 954	A + B + C. Sum endring likvider	-2 007	2 358	- 95
5 005	5 082	7 911	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	4 405	2 047	2 142
5 082	7 911	5 957	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	2 398	4 405	2 047

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Resultater fra konsernets kvartalsregnskaper

(Beløp i mill. kroner)	4.KV.15	3.KV.15	2.KV.15	1.KV.15	4.KV.14	3.KV.14	2.KV.14	1.KV.14
Renteinntekter	644	672	682	704	755	773	721	749
Rentekostnader	254	287	314	335	377	395	379	421
Netto renteinntekter	390	385	368	369	378	378	342	328
Provisjonsinntekter	217	231	233	227	232	238	240	230
Provisjonskostnader	19	21	18	17	20	19	19	16
Andre driftsinntekter	24	23	24	29	25	19	27	29
Netto provisjons- og andre inntekter	222	233	239	239	237	238	248	243
Utbytte	0	1	7	0	0	0	5	11
Inntekter av eierinteresser	98	75	114	112	121	142	119	71
Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	- 52	- 84	- 28	6	- 70	- 23	65	161
Netto inntekter på finansielle investeringer	46	- 8	93	118	51	119	189	243
Sum inntekter	658	610	700	726	666	735	779	814
Personalkostnader	289	190	182	189	190	193	159	162
Administrasjonskostnader	104	84	90	90	88	85	87	89
Avskrivninger	14	14	14	14	29	14	40	14
Andre driftskostnader	44	48	50	45	47	33	47	51
Sum kostnader	451	336	336	338	354	325	333	316
Resultat før tap	207	274	364	388	312	410	446	498
Tap	92	40	36	32	236	38	22	25
Resultat før skatt	115	234	328	356	76	372	424	473
Skatt	- 17	46	68	66	15	65	71	72
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	5	0	0	0	27	0	0	0
Minoritetsinteresser	- 6	2	- 1	- 2	0	- 2	1	0
Resultat etter skatt	133	186	261	292	34	309	352	401
Lønnsomhet								
Egenkapitalrentabilitet	5,16 %	7,82 %	11,09 %	12,49 %	1,46 %	13,37 %	15,89 %	18,61 %
Rentemargin	1,84 %	1,82 %	1,76 %	1,79 %	1,85 %	1,86 %	1,71 %	1,69 %
Kostnadsprosent	68,54 %	55,08 %	48,00 %	46,56 %	53,15 %	44,22 %	42,75 %	38,82 %
Balansetall								
Utlån til kunder	64 053	63 143	63 073	61 060	61 249	60 363	58 791	57 638
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd	4,0 %	4,4 %	5,2 %	4,4 %	5,5 %	6,1 %	6,7 %	7,3 %
Innskudd fra kunder	48 087	47 660	49 977	46 211	45 761	45 386	46 949	43 635
Innskuddsvekst siste 12 mnd	5,1 %	5,0 %	6,4 %	5,9 %	1,8 %	3,3 %	2,0 %	0,9 %
Innskuddsdekning	75,1 %	75,5 %	79,2 %	75,7 %	74,7 %	75,2 %	79,9 %	75,7 %
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån	54,4 %	54,4 %	57,6 %	54,3 %	53,8 %	54,1 %	56,9 %	53,5 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	84 039	83 698	83 432	82 658	80 191	79 442	79 048	77 581
Forvaltningskapital	85 403	84 495	84 981	82 128	83 188	80 621	81 983	77 642
Tap og mislighold								
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,41 %	0,18 %	0,16 %	0,15 %	0,37 %	0,18 %	0,11 %	0,12 %
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,30 %	0,31 %	0,41 %	0,39 %	0,34 %	0,49 %	0,55 %	0,36 %
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,27 %	0,42 %	0,39 %	0,25 %	0,27 %	0,30 %	0,32 %	0,31 %
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,39 %	0,44 %	0,54 %	0,42 %	0,41 %	0,50 %	0,61 %	0,54 %
Soliditet								
Kapitaldekning i %	17,0 %	16,3 %	16,1 %	16,1 %	15,6 %	15,5 %	14,2 %	14,3 %
Kjernekapital i %	14,9 %	14,2 %	14,1 %	14,0 %	13,6 %	13,2 %	13,3 %	13,7 %
Kjernekapital	9 961	9 526	9 261	8 344	8 439	8 000	7 828	7 741
Ansvarlig kapital	9 961	9 526	9 261	9 610	9 680	9 414	8 382	8 158
Beregningsgrunnlag	60 836	59 708	60 194	59 722	61 936	60 783	58 830	57 135

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Konsernets regnskap for 2015 er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering godkjent av EU, herunder IAS 34 - Delårsrapportering. Konsernets regnskapsprinsipper og beregningsmetoder er i all vesentlighet uendret fra årsregnskapet for 2014. Kvartalregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2014.

I henhold til forskrift fra Finansdepartementet av 16. oktober 2008 er det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirer i handelsportefølje fra kategorien "Virkelig verdi over resultatet" til kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer". Konsernet besluttet å gjøre slik omklassifisering av store deler av den rentebærende portefølje holdt for omsetning fra 01.07.08. Framtidige målinger beregnes til amortisert kost, som medfører at tidligere nedskrivninger og renter blir amortisert og inntektsført som renteinntekter over gjenværende løpetid. Viser til egen note.

Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Det har vært en diskusjon etter innføring av standarden, om årets avgift til Bankenes Sikringsfond for 2015 skulle vært kostnadsføres i sin helhet 1. kvartal 2015. Avgiften til Bankenes Sikringsfond ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler. Det er ikke regulert hvorvidt en uttreden fra ordningen vil medføre tilbakebetaling av for mye innbetalt avgift. Praksis har vært en pro-rata belastning ved innmelding. Praksis og hensynet til likebehandling tilsier pro-rata også ved utmelding. Finansdepartementet vil beslutte dette ved enkeltvedtak. Dette har betydning for når avgiften skal innregnes i regnskapet. Finanstilsynet har i rundskrivet "Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering i 2015" 19.11.2015 konkludert med at sikringsfondsavgiften må kostnadsføres i sin helhet første kvartal hvert år og forventer at bankene endrer praksis fra 1. kvartal 2016. SpareBank 1 Nord-Norge har i 4. kvartal videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig, og kostnaden utgjorde 33 mill kroner per 4. kvartal 2015.

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap note 3 er det redegjort for vesentlige estimater og vurderingsposter.

Note 3 - Endring i konsernstruktur

Banken har i 4. kvartal 2015 solgt sin eierandel i den russiske banken North West 1 Alliance Bank som dermed ikke lenger inngår som en del av konsernet. Selskapet EiendomsMegler 1 Lofoten AS er i 2015 fusjonert inn i selskapet EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS. SNN Portefølje AS eier 100% av aksjene i Bodø-Gruppen AS som følge av misligholdt engasjement. Investeringen er vurdert til virkelig verdi etter IFRS 5 og presentert som tilgjengelig for salg i konsernregnskapet fra og med 1. januar 2014.

Verdiendringer i løpet av året er presentert på egen linje i resultatregnskapet, og skatteeffekt er hensyntatt.

Note 4 - Segmentinformasjon

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil, og er delt opp i privatmarked (PM), bedriftsmarked (BM), leasing og Markets. Utover denne inndelingen har ikke banken selskaper eller segmenter som er av vesentlig betydning. Banken opererer i all hovedsak i et geografisk avgrenset område og rapportering foretas samlet.

Konsern*(Beløp i mill kroner)*

	PM	BM	Leasing	Markets	Ufordelt	31.12.15 Totalt
Netto renteinntekter	713	456	188	6	149	1 512
Netto provisjonsinntekter	442	7	0	0	384	833
Andre driftsinntekter	247	89	0	51	- 38	349
Driftskostnader	1 014	154	86	29	178	1 461
Resultat før tap	388	398	102	28	317	1 233
Tap på utlån og garantier	10	131	11	2	46	200
Resultat før skatt	378	267	91	26	271	1 033
Utlån til kunder	39 495	20 128	4 430	0	0	64 053
Individuell nedskrivning utlån	- 25	- 129	- 15	0	0	- 169
Gruppenedskrivning utlån	- 40	- 194	- 13	0	0	- 247
Andre eiendeler	0	0	39	0	21 727	21 766
Sum eiendeler per segment	39 430	19 805	4 441	0	21 727	85 403
Innskudd fra kunder	28 686	15 929	3 472	0	0	48 087
Annen gjeld og egenkapital	10 742	3 878	969	0	21 727	37 316
Sum egenkapital og gjeld per segment	39 428	19 807	4 441	0	21 727	85 403

31.12.14

Netto renteinntekter	933	287	166	22	18	1 426
Netto provisjonsinntekter	548	168	0	20	130	866
Andre driftsinntekter	0	0	0	29	673	702
Driftskostnader	781	240	44	36	227	1 328
Resultat før tap	700	215	122	35	594	1 666
Tap på utlån og garantier	25	98	6	0	192	321
Resultat før skatt	675	117	116	35	402	1 345
Utlån til kunder	36 163	21 237	3 985	0	0	61 384
Individuell nedskrivning utlån	- 24	- 249	- 11	0	113	- 171
Gruppenedskrivning utlån	- 37	- 178	- 10	0	- 11	- 236
Andre eiendeler	0	0	0	0	22 211	22 211
Sum eiendeler per segment	36 102	20 810	3 964	0	22 313	83 188
Innskudd fra kunder	27 007	18 756	0	0	0	45 763
Annen gjeld og egenkapital	9 027	1 986	3 964	0	22 448	37 425
Sum egenkapital og gjeld per segment	36 034	20 742	3 964	0	22 448	83 188

Note 5 - Kapitaldekning

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra september 2014 - tilpasset EU's nye kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRD IV/CRR) og innebærer at minstekrav til ren kjernekapitaldekning vil øke gradvis fram til 01.07.16.

SpareBank 1 Nord-Norge har fra 2015 fått tillatelse til bruk av avansert AIRB-metode (Advanced Internal Rating Based approach) for beregning av regulatorisk kapitalkrav for kredittrisiko for bedriftsmarkedet.

Med denne tillatelsen vil SpareBank 1 Nord-Norge bruke interne modeller også for tapsgrad i BM for å beregne nødvendig krav til kapitalbinding.

Gulvet er i CRD IV videreført til ut 2017. Finanstilsynet legger til grunn at gulvet videreføres i Norge som en nedre grense for beregningsgrunnlaget. Fra og med 2009 ble det tillatt en reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag med 20 prosent.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstillende de myndighetspålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et mål om å ha en intern kapitalbuffer på minimum ett prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er for tiden på 14,5 %.

Morbank**Konsern**

(Beløp i mill kroner)

31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
1 807	1 807	1 807	Egenkapitalbeviskapital	1 807	1 807	1 807
0	0	0	- Egne Egenkapitalbevis	0	0	0
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
776	1 020	1 179	Utjevningsfond	1 179	1 020	776
3 565	3 745	4 074	Sparebankens fond	4 074	3 745	3 565
163	332	180	Gavefond	180	332	163
0	0	80	Urealiserte gevinster på aksjer tilgjengelig for salg	80	- 30	- 2
46	- 12	35	Annen egenkapital	1 798	1 611	1 327
0	0	0	Periodens resultat	0	0	0
0	0	0	Minoritetsinteresser	0	15	23
7 200	7 735	8 198	Sum egenkapital	9 961	9 343	8 502
0	0	0	Periodens resultat	0	0	0
			Kjernekapital			
- 154	- 405	- 260	Fradrag for avsatt utbytte	- 260	- 522	- 154
0	0	0	Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	- 23	75	- 163
- 131	0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	- 55	- 82	69
0	- 20	- 23	Justeringer knyttet til regulatoriske filtre	- 37	- 30	0
0	- 50	- 145	Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	- 142	- 50	- 250
0	- 150	- 94	Fradrag for forventet tap IRB utover regnskapsmessige avsetninger	- 309	- 385	0
- 102	0	0	50% fradrag forventet tap IRB fratrullet tapsavsetninger	0	0	- 94
- 472	0	0	50% fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0	- 174
0	0	0	50 % kapitaldekningsreserve	0	0	- 606
0	0	0	Fradrag for vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	- 819	- 591	0
0	0	0	Fradrag for ikke-vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	0	0	0
0	0	0	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	0	0	0
0	0	- 81	Fradrag for beholdning av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel utover unntaksgrensen på 10 %	0	0	0
6 341	7 110	7 595	Ren kjernekapital	8 316	7 758	7 130
500	500	500	Fondsobligasjon	756	687	653
6 341	0	0	Beholdning av egen fondsobligasjon	- 6	- 6	0
			Beholdning av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor uten vesentlig eierandel , men som overskrider grensen etter beregningsforskriften § 18 (2) bokstav d)	28	0	0
6 341	7 610	8 095	Kjernekapital	9 094	8 439	7 783
			Tilleggskapital			
950	850	850	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 341	1 284	1 160
- 102	0	0	50% fradrag forventet tap IRB fratrullet tapsavsetninger	0	0	- 94
0	- 43	- 60	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	- 60	- 43	0
- 472	0	0	50% fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	- 34	0	- 174
0	0	0	50 % kapitaldekningsreserve	0	0	- 606
376	807	790	Tilleggskapital	1 247	1 241	286
6 717	8 417	8 885	Ansvarlig kapital	10 341	9 680	8 069
			Minimumskrav ansvarlig kapital			
939	1 101	862	Engasjement med spesialiserte foretak	850	1 283	939
631	135	125	Engasjement med øvrige foretak	165	163	632
20	420	406	Engasjement med SMB(små og mellomstore bedrifter)	413	469	23
298	674	862	Eiendomsengasjement med personer	1 177	976	497
47	30	39	Øvrige engasjement med personer	40	28	51
409	364	395	Egenkapitalposisjoner	12	12	0
2 344	2 724	2 537	Sum kredittrisiko	2 655	2 931	2 142
			Kredittrisiko standardmetoden			
576	722	727	Kredittrisiko standardmetoden	1 512	1 644	1 635
21	19	13	Gjeldsrisiko	12	19	21
13	9	3	Egenkapitalrisiko	18	40	41
22	11	0	Valutarisiko	0	11	22
223	250	274	Operasjonell risiko	283	254	237
0	19	22	CVA-tillegg (Credit Value Adjustmenet)	58	55	0
0	0	0	Overgangsordning	328	0	669
- 76	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	- 128
3 123	3 754	3 576	Minimumskrav ansvarlig kapital	4 867	4 954	4 639
			Kapitaldekning			
17,2 %	17,9 %	19,9 %	Kapitaldekning	17,0 %	15,6 %	13,9 %
16,2 %	16,2 %	18,1 %	herav kjernekapital	14,9 %	13,6 %	13,4 %
1,0 %	1,7 %	1,8 %	herav tilleggskapital	2,0 %	2,0 %	0,5 %
15,0 %	15,2 %	17,0 %	Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat	13,7 %	12,5 %	12,3 %
	8,2 %	8,6 %	Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio)	6,1 %	5,9 %	

Note 6 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
444	403	387	Misligholdte engasjement	270	290	486
373	356	334	+ Øvrig tapsutsatte engasjement	245	231	373
817	759	721	+ Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	515	521	859
171	198	203	- Individuelle nedskrivninger misligholdte	69	96	194
50	75	125	- Individuelle nedskrivninger øvrige tapsutsatte	100	75	50
221	273	328	+ Sum individuelle nedskrivninger *	169	171	244
596	486	393	= Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	346	350	615

Note 7 - Bokførte tap

31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
38	52	55	+ Periodens endring i individuelle nedskrivninger	- 3	30	40
- 4	28	51	+ Periodens endring i gruppenedskr. og langtidsovervåkning	54	30	12
109	92	88	+ Konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	92	109	117
11	5	54	+ Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	64	5	11
8	7	32	- Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	7	10	8
146	170	216	= Periodens tapskostnader	200	164	172
	120		+ Øvrige tap		157	
146	290	216	= Sum tap	200	321	172

Note 8 - Tap fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
0	0	0	Bergverksdrift og utvinning	0	0	0
3	1	31	Bygge- og anleggsvirksomhet	32	2	3
0	0	0	Bygging av skip og båter	0	2	0
2	0	0	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	0	2
10	13	- 11	Faglig og finansiell tjenesteyting	- 11	13	10
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
1	0	- 4	Fiske og fangst	- 4	0	1
1	2	0	Fiskeoppdrett og klekkerier	0	2	1
0	4	2	Forretningsmessig tjenesteyting	2	4	7
0	0	0	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	0	0	0
0	0	0	Fylkeskommuner og kommuner	0	0	0
57	3	23	Industri	23	3	62
- 1	0	2	Informasjon og kommunikasjon	2	0	0
- 1	6	6	Jordbruk og tilknyttede tjenester	7	5	- 1
15	0	24	Næring utland	0	27	15
7	58	46	Omsetning og drift av fast eiendom	46	9	7
1	0	2	Overnatting- og serveringsvirksomhet	2	0	1
0	0	0	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0	0	0
0	0	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	0	0
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
- 1	11	10	Tjenesteytende næringer ellers	10	11	- 1
11	8	- 1	Transport ellers og lagring	8	8	12
12	36	70	Utenriks sjøfart og rørtransport	70	37	12
14	- 20	3	Utvikling av byggeprosjekter	2	- 20	14
- 8	0	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	0	- 8
0	30	0	Ufordelt	0	31	0
0	0	0	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	0	0	0
9	0	1	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1	0	10
22	25	6	Personmarked	19	40	33
154	177	220	Tap på utlån til kunder	209	174	180
8	7	4	Inngått på tidligere avskrevne tap	9	10	8
146	170	216	Netto tap	200	164	172
	120	0	Øvrige tap	0	157	0
146	290	216	Sum tap	200	321	172

Note 9 - Utlån fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
47	36	28	Bergverksdrift og utvinning	61	72	76
477	606	686	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 082	972	790
6	115	15	Bygging av skip og båter	17	117	8
864	695	684	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	688	698	868
467	635	700	Faglig og finansiell tjenesteyting	900	840	531
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
1 623	2 405	2 239	Fiske og fangst	2 269	2 421	1 635
447	343	387	Fiskeoppdrett og klekkerier	662	611	601
402	253	318	Forretningsmessig tjenesteyting	707	603	601
1 156	733	919	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	710	525	1 002
200	343	242	Fylkeskommuner og kommuner	256	359	222
1 537	1 541	1 803	Industri	1 933	1 664	1 642
148	67	64	Informasjon og kommunikasjon	70	72	155
876	924	944	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 019	1 011	963
0	0	0	Næring utland	0	172	157
7 116	7 760	6 515	Omsetning og drift av fast eiendom	6 391	7 614	7 089
347	396	486	Overnatting- og serveringsvirksomhet	499	411	360
4	5	10	Skogbruk og tilknyttede tjenester	15	10	9
0	0	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	0	1
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	15	18	20
659	701	752	Tjenesteytende næringer ellers	834	701	738
3 028	2 827	3 151	Transport ellers og lagring	3 832	3 427	3 583
660	758	284	Utenriks sjøfart og rørtransport	286	758	660
773	793	939	Utvikling av byggeprosjekter	941	794	774
0	0	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
0	0	0	Ufordelt	0	0	0
208	200	196	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	270	270	279
846	807	767	Varehandel, reparasjon av motorvogner	979	1 014	1 144
31 678	34 363	37 623	Personmarked	39 320	35 830	33 037
43	50	53	Personmarked utland	53	265	337
31 721	34 413	37 676	Sum p-marked (innland og utland)	39 373	36 095	33 374
21 691	22 600	21 887	Sum næring	24 180	24 795	23 685
200	343	242	Sum offentlig	256	359	223
134	132	244	Påløpte renter	244	135	134
53 746	57 488	60 049	Sum brutto utlån til kunder	64 053	61 384	57 416
221	273	328	Individuelle tapsnedskrivninger	169	171	244
189	215	234	Gruppevise tapsnedskrivninger	247	236	209
53 336	57 000	59 487	Netto utlån til kunder	63 637	60 977	56 963

Note 10 - SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt etablert en likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av netto tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. For mer informasjon om regnskapsmessige behandling av avtalene se note 2 og note 13 i årsregnskapet.

Note 11 - Investeringer i obligasjoner

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid i 2008. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008, valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 01.07.08 fra kategorien "Virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatregnskapet" til kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer", da papirene ikke lenger ble forventet solgt før forfall.

I kategorien "Holde til forfall" er noterte papirer lagt, de unoterte som "Lån og fordringer." I kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer" verdsettes papirene til amortisert kost. De tidligere foretatte nedskrivninger vil etter omklassifiseringen bli reversert over porteføljens gjenværende løpetid, som per 31.12.15 i snitt er 1,1 år, og inntektsføres i tillegg til løpende kupongrenter under netto renteinntekter. I perioden 01.01.15 til 31.12.15 ble det inntektsført 0,2 mill kroner. Totalt er det tidligere inntektsført 78,6 mill kroner i perioden 01.07.08-31.12.14. Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.15 ville beløpet vært et urealisert gevinst på 5,0 mill kroner. Det har vært gjennomført nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31.12.14 med 88 mill kroner. Ytterligere 1,0 mill kroner nedskrivninger i 2015, og det er i 2015 kostnadsført 0,3 mill kroner i urealisert agio knyttet til denne porteføljen.

<i>(Beløp i mill kroner)</i>	01.07.08	31.12.11	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Holde til forfall						
Bokført verdi	3 109	858	355	111	108	87
Nominell verdi (pålydende)	3 182	869	366	115	111	88
Teoretisk markedsverdi	3 109	842	355	114	111	88
Lån og fordringer						
Bokført verdi	698	262	142	75	28	24
Nominell verdi (pålydende)	737	279	156	90	29	24
Teoretisk markedsverdi	698	250	134	74	26	23
Sum bokført verdi	3 807	1 120	497	186	136	111

Note 12 - Finansielle derivater

Morbank og konsern

(Beløp i mill kroner)

Renteinstrument:

Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutainstrument:

Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid og til en forhåndsavtalt kurs.

Valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valutabeløp til en forhåndsavtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en forhåndsavtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner:

Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko.

Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettete aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IFRS standard IAS 39. Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring.

Virkelig verdi sikringer	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	226	226	- 27
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	- 224	- 224	29
Sum virkelig verdi sikringer	2	2	2

Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

(Beløp i mill kroner)

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.15			31.12.14			31.12.13		
	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)	1 610	47	42	4 198	113	87	2 303	38	31
Valutabytteavtaler (swap)	2 256	272	208	7 252	413	238	9 756	285	96
Valutaopsjoner									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	3 866	319	250	11 450	526	325	12 059	323	127
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter	3 866	319	250	11 450	526	325	12 059	323	127
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	16 409	857	1 193	24 971	793	1 155	25 356	418	595
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter	30	82	82	333	12	13	9	1	
Sum ikke-standardiserte kontrakter	16 439	939	1 275	25 304	805	1 168	25 365	419	595
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	16 439	939	1 275	25 304	805	1 168	25 365	419	595
Sikring av innlån									
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)									
Valutabytteavtaler (swap)									
Sum ikke-standardiserte kontrakter									
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	28 701	686		10 752	790		9 832	561	
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	28 701	686		10 752	790		9 832	561	
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	28 701	686		10 752	790		9 832	561	
Sum renteinstrumenter	45 140	1 625	1 275	36 056	1 595	1 168	35 197	980	595
Sum valutainstrumenter	3 866	319	250	11 450	526	325	12 059	323	127
Sum	49 006	1 946	1 525	47 506	2 121	1 493	47 256	1 303	722

Note 13 - Nettoføring av finansielle instrumenter og motregningsordninger knyttet til disse.

Finansielle derivater presenteres brutto i balansen. Som følge av inngåtte ISDA-avtaler med motparter vedrørende derivatforretninger oppnås motregningsrett dersom motparten misligholder kontantstrømmen.

Per 31.12.15 var netto eksponering som følger :

Kategori/motpart	Brutto beløp	Motregnet beløp	Netto beløp	Beløp som bare kan nettoføres ved konkurs eller mislighold	Netto kreditt eksponering
<i>(Beløp i mill kroner)</i>	A	B	C=A+B	D	E=C-D
Finansielle derivater eiendeler	19.628	19.022	606	0	606
Finansielle derivater gjeld	16.401	15.783	618	0	618

Note 14 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes, for utenom ved opptak av fremmedkapital, gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for SpareBank 1 Nord-Norge er å opprettholde bankens overlevelsessevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i minimum 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "stort stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Bankens daglige styring etter ovennevnte mål.

Gjennomsnittlig restløpetid på bankens innlån i senior usikret obligasjonslån og ansvarlig lån (call) var 2,92 år per 31.12.15.

Det kortsiktige likviditetsrisikomålet, Liquidity Coverage Ratio (LCR) holdt seg stabilt over 100 % gjennom kvartalet. Ved utgangen av fjerde kvartal viste LCR 95 % i norske kroner.

Note 15 Pensjoner

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har to typer pensjonsavtaler for sine ansatte - ytelsesbasert og innskuddsbasert ordning. Ordningene er nærmere beskrevet i årsregnskapets note 25.

Fra 01.01.13 ble IAS 19 "Ytelser til ansatte" endret i forhold til basis for beregning av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. Konsernet hadde tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income). Korridoren per 01.01.12 som utgjorde 89 mill kroner for konsernet er nullstilt.

Periodens netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen i begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetalinger og utbetaling av pensjon hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte regnskapsføres fortløpende mot OCI.

For den ytelsesbaserte ordningen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

Forutsetninger	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Forventet avkastning på midlene	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Fremtidig lønnsutvikling	2,25 %	2,50 %	2,00 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %	3,50 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,60 %
Arbeidsgiveravgift forpliktelse	14,10 %	14,10 %	6,00 %
Arbeidsgiveravgift kostnad	14,10 %	14,10 %	6,00 %
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang inntil 50 år	0,00 %	2,00 %	2,00 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	90,00 %	60,00 %	60,00 %
Dødelighet, giftemåls sannsynlighet etc.	K2013BE IR2003	K2013BE IR2003	K2013BE IR2004

Konsern

Beløp i mill kroner

Netto pensjonsforpliktelse i balansen	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	796	788	671
Estimert verdi av pensjonsmidler	935	851	808
Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-139	-63	-137
Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle aktuarielle gevinster og tap)	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	1	1	1
Netto pensjonsforpliktelse / -midler i balansen	- 138	- 62	- 136
Periodens pensjonskostnad	4.KV.15	4.KV.14	2014
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	15	6	14
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	15	13	25
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-20	-16	-29
Estimatavvik innregnet i perioden			
Effekter av endret pensjonsplan			
Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	10	3	10
Periodisert arbeidsgiveravgift	1	1	2
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	11	4	12
Curtailment/settlement			
Øvrig pensjonskostnad	18	20	18
Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	29	24	30
Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01	-50	-136	-89
Korrigerings mot egenkapital IB	-3	-22	
Korrigerings mot egenkapital UB	-55	114	-23
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	11	4	12
Curtailment/settlement			
Utbetalt over drift	-4	-2	-6
Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-40	-20	-30
Netto pensjonsforpliktelse / -midler i balansen	-141	-62	-136
Øvrige pensjonsforpliktelser (førtidspensjonsavtale)	43	50	50
Netto total pensjonsforpliktelse	-98	-12	-86

Note 16 Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1 gjelder finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler og forpliktelser. På dette nivået inngår bl.a. børsnoterte aksjer, andeler, sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. På dette nivået inngår bl.a. instrumenter med prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg.

Nivå 3 består av instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata. Her inngår også instrumenter hvor kredittmarginer utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi.

Konsern

<i>(Beløp i mill kroner)</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler 31.12.15				
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			7 610	7 610
Aksjer	105		194	299
Obligasjoner	3 385	7 630		11 015
Finansielle derivater		1 946		1 946
Sum eiendeler	3 490	9 576	7 804	20 870

Forpliktelser 31.12.15				
Finansielle derivater		1 525		1 525
Sum forpliktelser		1 525		1 525

<i>Eiendeler 31.12.14</i>				
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			6 645	6 645
Aksjer	82		137	219
Obligasjoner	2 815	6 524		9 339
Finansielle derivater		1 401		1 401
Sum eiendeler	2 897	7 925	6 782	17 604

<i>Forpliktelser 31.12.14</i>				
Finansielle derivater		897		897
Sum forpliktelser	0	897	0	897

Endringer i instrumenter til virkelig verdi, nivå 3:	Finansielle eiendeler				Finansielle forpliktelser
<i>(Beløp i mill kroner)</i>	Fastrentelån	Aksjer	Obligasjoner	Finansielle derivater	Finansielle derivater
Balanseført verdi per 31.12.14	6 645	137			0
Netto gevinster på finansielle instrumenter	29	11			
Tilgang/kjøp	3 337	48			
Avhending	-2 401	- 2			
Overført fra nivå 1 eller nivå 2					
Balanseført verdi per 31.12.15	7 610	194	0	0	0

Bankens portefølje av utlån med fast rente vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes ved at lånenes kontantstrømmer neddiskonteres med en diskonteringsfaktor basert på swaprente med tillegg av et marginkrav. Diskonteringsfaktoren er basert på en vurdering av markedsforholdene og hva en ekstern investor ville lagt til grunn ved en investering i en tilsvarende portefølje. Det gjøres i tillegg en vurdering av en eventuell forskjell mellom diskonteringsrenten og observerbare markedsrenter for tilsvarende utlån. Dersom denne forskjellen er vesentlig vil banken gjøre en vurdering av hvorfor differansen oppstår og eventuelt foreta nødvendig endring i diskonteringsrenten.

Note 17- Datterselskaper

(Beløp i hele 1 000)

	Eierandel %	Resultat av ordinær drift			Egenkapital		
		før skatt 31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.15	31.12.14	31.12.13
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100	124 287	116 438	98 739	642 813	521 604	509 071
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100	-75 415	19 906	-29 776	38 409	104 208	17 226
Eiendomsdrift AS	0	0	0	0	0	0	0
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100	27 183	15 208	15 356	39 135	36 761	37 521
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	100	2 386	2 509	2 395	9 074	7 073	7 405
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS	100	5 773	3 839	-1 414	13 021	14 630	12 115
North-West 1 Alliance Bank	0	-3 049	-3 245	1 586	0	42 518	65 805
EiendomsMegler 1 Lofoten AS (eies 60% av EM1)	0	0	344	- 52	0	1 167	917
Nord-Norge Eiendom IV AS	100	-1 293	1 230	0	-13 969	-2 022	0
Alsgården AS	100	- 587	- 335	- 3	9 377	8 827	0
Fredrik Langesg 20 AS	100	1 830	1 406	0	7 217	5 921	0
Total		81 115	157 300	86 832	745 077	740 687	650 060

Note 18 - Andre eiendeler

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
18	21	20	Overtatte eiendeler	20	21	18
67	102	- 359	Resultatførte ikke mottatte inntekter	- 314	134	228
197	138	239	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	227	144	208
560	125	263	Øvrige eiendeler	319	180	593
974	520	522	Sum andre eiendeler	619	615	1 182

Note 19 - Annen gjeld

31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
223	- 159	- 143	Påløpte kostnader	23	- 11	369
0	0	0	Avsetninger forpliktelser og kostnader	14	13	3
455	400	463	Øvrig gjeld	489	443	486
878	710	750	Sum annen gjeld	956	914	1 058

Note 20 - Innskudd fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.13	31.12.14	31.12.15		31.12.15	31.12.14	31.12.13
39	32	58	Bergverksdrift og utvinning	58	32	39
1 164	1 162	1 132	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 132	1 162	1 164
2	4	4	Bygging av skip og båter	4	4	1
754	823	489	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	489	823	754
1 182	1 133	1 083	Faglig og finansiell tjenesteyting	1 074	1 130	1 182
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
735	746	695	Fiske og fangst	695	746	735
18	45	43	Fiskeoppdrett og klekkerier	43	45	18
353	420	528	Forretningsmessig tjenesteyting	528	420	353
407	382	378	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	369	372	400
5 169	5 058	5 767	Fylkeskommuner og kommuner	5 767	5 058	5 169
397	446	618	Industri	618	446	397
281	244	295	Informasjon og kommunikasjon	295	244	281
360	368	393	Jordbruk og tilknyttede tjenester	393	368	360
13	6	11	Næring utland	11	26	48
1 592	1 847	2 097	Omsetning og drift av fast eiendom	2 087	1 841	1 584
237	240	293	Overnatting- og serveringsvirksomhet	293	240	237
13	14	17	Skogbruk og tilknyttede tjenester	17	14	13
2 409	314	319	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	319	314	2 409
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
2 205	2 376	2 639	Tjenesteytende næringer ellers	2 639	2 376	2 205
757	863	874	Transport ellers og lagring	874	863	757
35	6	5	Utenriks sjøfart og rørtransport	5	6	35
167	226	212	Utvikling av byggeprosjekter	212	226	167
450	459	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	459	450
0	0	0	Ufordelt	0	0	0
197	160	147	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	147	160	197
1 237	1 379	1 330	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 330	1 379	1 237
24 383	26 621	28 295	Personmarked	28 295	26 621	24 383
333	360	391	Personmarked utland	391	386	365
24 716	26 981	28 686	Sum p-marked (innland og utland)	28 686	27 007	24 748
12 595	13 381	13 341	Sum næring	13 313	13 382	12 614
7 578	5 372	6 086	Sum offentlig	6 086	5 372	7 578
2	2	0	Påløpte renter	2	2	2
44 891	45 736	48 113	Sum innskudd	48 087	45 763	44 942

Note 21 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital ekskl. påløpne renter

Morbank og konsern

(Beløp i mill kroner)

Verdipapirgjeld

	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak			
Obligasjonsgjeld	16 336	21 314	21 470
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 336	21 314	21 470

Endringer i verdipapirgjeld	Balanse 31.12.14	Emittert 31.12.15	Forfalt/ innløst 31.12.15	Valutakurs- endring 31.12.15	Øvrige endringer 31.12.15	Balanse 31.12.15
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak						
Obligasjonsgjeld	21 314	3 463	-3 522	153	62	21 470
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 314	3 463	-3 522	153	62	21 470

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon

	31.12.13	31.12.14	31.12.15
Fondsobligasjoner:			
2033 6 mnd Nibor + 2,30 (USD 60 mill.) (Call opsj 2013)			
2099 3 mnd Nibor + 4,75 (Call opsjon 2017)	500	500	500
Fondsobligasjon valuta agio/disagio			
Sum fondsobligasjon	500	500	500

Ansvarlige lån

Ansvarlige lån	850	950	850
Sum ansvarlige lån	850	950	850

Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350	1 450	1 350
---	--------------	--------------	--------------

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	Balanse 31.12.14	Emittert 31.12.15	Forfalt/ innløst 31.12.15	Valutakurs- endring 31.12.15	Øvrige endringer 31.12.15	Balanse 31.12.15
Tidsbegrensede ansvarlig lån	850					850
Fondsobligasjoner	500					500
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350					1 350

Note 22 - Egenkapitalbevis

De 20 største egenkapitalbeviseierne per

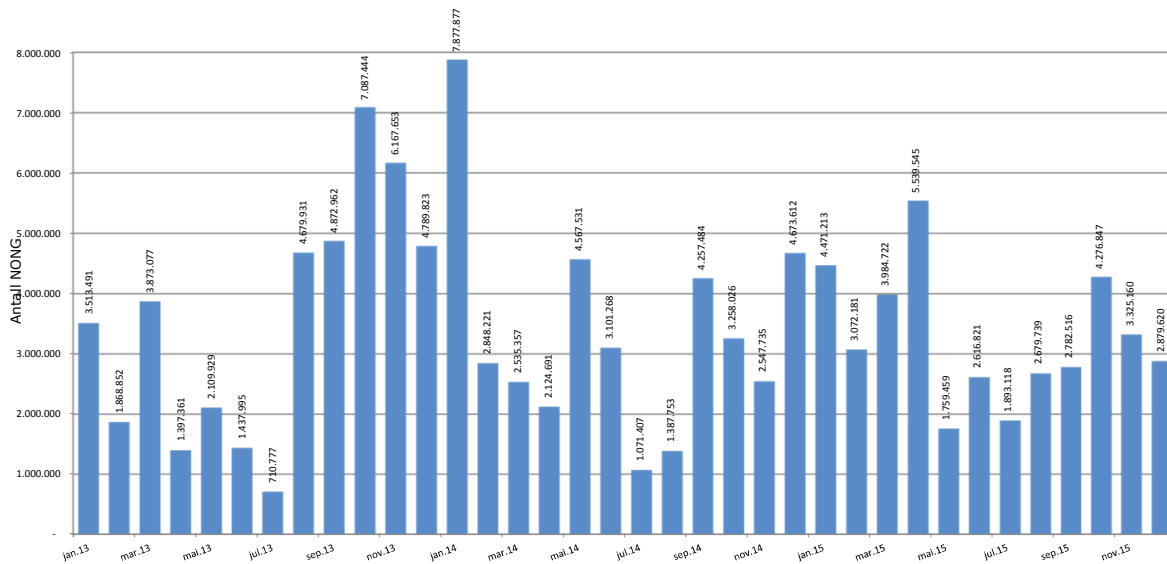
31.12.15

Eiere	Antall egenkapitalbevis	Andel av eierandelskapital
PARETO AKSJE NORGE	4.284.142	4,27%
VERDIPAPIRFONDET DNB NORGE (IV)	3.323.980	3,31%
MP PENSJON PK	2.720.503	2,71%
FLPS - PRINC ALL SEC	2.132.700	2,12%
THE NORTHERN TRUST CO	2.123.219	2,11%
STATE STREET BANK AND TRUST	2.001.832	1,99%
WIMOH INVEST AS	1.614.670	1,61%
BNY MELLON	1.524.854	1,52%
MERRILL LYNCH	1.518.795	1,51%
FORSVARETS PERSONELLSERVICE	1.499.930	1,49%
SPAREBANKSTIFTELSEN SPAREBANK 1 NORD-NORGE	1.411.606	1,41%
EIKA UTBYTTE C/O EIKA KAPITALFORVALTNING AS	1.104.791	1,10%
SANLAM UNIVERSAL FUNDS PLC	1.101.225	1,10%
DNB LIVSFORSIKRING ASA	1.086.988	1,08%
BERGEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE	1.000.000	1,00%
BNP PARIBAS SEC SERVICES PARIS	910.379	0,91%
LARRE EIENDOM 2 AS	778.590	0,78%
PARETO AS	770.659	0,77%
STATE STREET BANK AND TRUST	767.879	0,76%
THE BANK OF NEW YORK MELLON	743.484	0,74%
SUM	32 420 226	32,29%

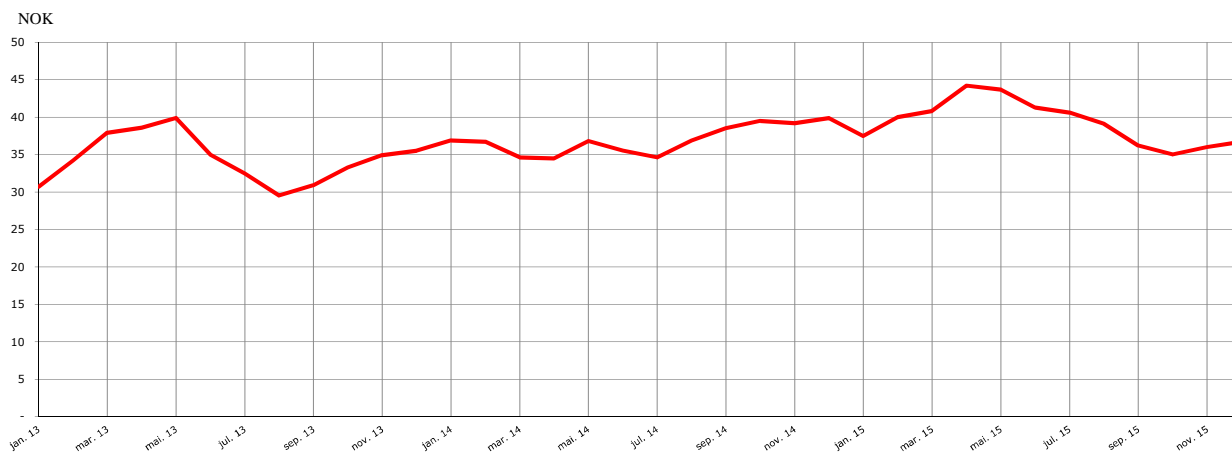
Utbyttepolicy

Bankens utbyttepolitikk sier at hensyntatt bankens soliditet, tar banken sikte på at opp til 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbytteidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). Etter en periode med lavere utbyttegrad har banken kommunisert en forsert tilpasning til en normalisert utbyttegrad. En eventuell videre økning av utbyttegraden og bankens utbyttepolitikk utover 50 % utbytte vil avhenge av fremtidig utlånsvekst og vekst i risikovektet balanse.

Omsetningsstatistikk

Kursutvikling NONG

Note 23 - Hendelser etter balansedagen

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen og fram til styrets endelige behandling av regnskapet.

Erklæring fra styret og konsernsjef

Styret og konsernsjef har i dag behandlet og fastsatt årsberetningen og det konsoliderte årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge for perioden 1. januar til 31. desember 2015.

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for 2015 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Videre at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode samt nærstående vesentlige transaksjoner.

Tromsø, 8.2.16

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge

Karl-Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Pål A. Pedersen
(nestleder)

Sonja Djønne

Hans Tore Bjerkås

Greger Mannsverk

Ingvild Myhre

Anita Persen

Vivi Ann Pedersen

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)